

Fortum Oyj

Tilinpäätöstiedote
2013

4.2.2014

Neljäntä neljänestä rasitti lämmin sää ja vähäinen vesivoimatuotanto - osinkoehdotus 1,10 euroa osakkeelta vuodelle 2013

Loka-joulukuu 2013

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 493 (591) miljoonaa euroa, -17 %
- Liikevoitto oli 574 (623) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 81 (32) miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos oli 0,52 (0,68) euroa, -24 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,07 (0,03) euroa. Suomen vuoden 2013 ja Ruotsin vuoden 2012 yritysverokannan muutoksen vaikutukset olivat 0,09 (0,22) euroa
- Liiketoiminnan kassavirta oli yhteensä 376 (399) miljoonaa euroa, -6 %
- Historiallisen pieni vesivoimatuotanto, 3,9 (7,1) TWh
- Hyvin lämmin sää kaikilla toiminta-alueilla
- Venäjällä Nyaganin 2-yksikössä aloitettiin kaupallinen tuotanto ja laitoksen rakentamisen viivästymisiin liittyvät neuvottelut urakoitsijan kanssa päättyivät Fortumin kannalta edullisesti
- Sähköverkkoliiketoiminnan strateginen arviointi päätökseen - Suomen verkkojen myyntiin liittyvät järjestelyt aloitettiin

Tammi-joulukuu 2013

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 607 (1 752) miljoonaa euroa, -8 %
- Liikevoitto oli 1 712 (1 874) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 105 (122) miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos oli 1,36 (1,59) euroa, -14 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,10 (0,14) euroa. Suomen vuoden 2013 ja Ruotsin vuoden 2012 yritysverokannan muutoksen vaikutukset olivat 0,09 (0,22) euroa.
- Liiketoiminnan kassavirta oli yhteensä 1 836 (1 382) miljoonaa euroa, +33 %
- Tehostamisohjelma puolivälissä
- Päätös lopettaa sähköntuotanto Inkoon hiilivoimalaitoksella
- Fortumin hallitus esittää osingoksi 1,10 euroa osaketta kohti

Tunnuslukuja	IV/13	IV/12*	2013	2012*
Liikevaihto, milj. euroa	1 590	1 834	6 056	6 159
Liikevoitto, milj. euroa	574	623	1 712	1 874
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	493	591	1 607	1 752
Tulos ennen veroja, milj. euroa	529	543	1 499	1 586
Tulos/osake, euroa	0,52	0,68	1,36	1,59
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	376	399	1 836	1 382
Oma pääoma/osake, euroa			11,28	11,30
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			7 849	7 814
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta	888,367	888,367	888 367	888 367

Tunnuslukuja	2013	2012*
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,2	10,2
Oman pääoman tuotto, %	12,0	14,6
Nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,2	3,1
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,4	3,2

*Osavuositarkastuksessa esitetyt vertailuluvut vuodelle 2012 on päivitetty eläkkeisiin liittyvän kirjanpito teknisen muutoksen johdosta. Katso sivu 4 sekä Liite 2.

Yhteenveto näkymistä

- Fortum arvioi edelleen, että sähkön kysyntä Pohjoismaissa kasvaa tulevina vuosina keskimäärin 0,5 % vuodessa
- Suunnitellut käyttöomaisuusinvestoinnit: 0,9–1,1 miljardia euroa vuonna 2014, poislukien mahdolliset yrityskaupat
- Power-divisioonan suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: vuoden 2014 tukkumyynnistä on suojattu noin 60 % hintaan 43 euroa/MWh ja vuodeksi 2015 on suojattu noin 20 % hintaan 41 euroa/MWh
- Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron vuosittainen liikevoittotaso (EBIT) Russia-divisioonassa vuoden 2015 aikana

Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula:

”Vuonna 2013 sähkönkulutus Pohjoismaissa oli hieman alle edellisvuoden tason, 386 terawattituntia (TWh), vaikka muun kulutuksen kasvu, varsinkin ensimmäisellä vuosipuoliskolla, hieman tasoitti teollisuuden kysynnän laskua. Fortumin toiminta-alueilla Venäjällä sähkönkulutus pysyi ennallaan ollen 767 TWh.

Pohjoismaiden vesivarastot olivat alle pitkän aikavälin keskiarvon. Tasot normalisoituivat vuoden loppua kohti, mutta ne olivat silti selvästi alle edellisvuoden ennätyskorkean tason. Fortumin toiminta-alueilla sademäärät olivat tammi-syyskuussa vähäiset. Tämä painoi vesivoimavolyymejä, mikä vaikutti tulokseen negatiivisesti.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski edellisestä vuodesta ollen yhteensä noin 1,6 miljardia euroa. Osakekohtainen tulos oli 1,36 euroa. Operatiivisen liiketoiminnan kassavirta oli kuitenkin kaikkien divisioonien ansiosta vahva. Kestävän kehityksen ja työturvallisuuskysymysten osalta edistymme hyvin vuonna 2013. Global District Energy Climate Award -organisaatio myönsi Fortumille innovaatiopalkinnon, ja meidät arvioitiin myös parhaimmaksi yritykseksi pohjoismaisessa ilmastoindeksissä. Vuonna 2013 omille työntekijöillemme sattui poissaoloon johtaneita tapaturmia vähemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Joulukuussa 2013 saatoimme päätökseen sähkönsiirtoliiketoiminnan strategisen arvioinnin. Loppupäätelmämme mukaisesti sähkönsiirtoliiketoiminnasta luopuminen antaa yhtiöllemme parhaimmat mahdollisuudet kehittyä strategiansa mukaisesti. Mielestämme se on myös paras vaihtoehto niin siirtoliiketoiminnan kuin sen asiakkaidenkin kannalta. Sähkönmyyntiin ja lämpöliiketoimintaan keskittymisen odotetaan laajentavan strategista liikkumavaraa ja antavan Fortumille paremmat mahdollisuudet kasvattaa yhtiön arvoa pitkällä aikavälillä.

Strategisen arvioinnin loppupäätelmien mukaisesti Fortum sopi myyvän Suomen sähkönsiirtoliiketoimintansa Suomi Power Networks Oy:lle. Liiketoiminta on erittäin hyvässä kunnossa ja ansaitsee mahdollisuuden kehittyä ydinliiketoimintana omista lähtökohdistaan. Ostaja tuntee hyvin infrastruktuuri-investointien yhteiskunnallisen merkityksen ja on sitoutunut kehittämään luotettavia verkkoja ja palveluita asiakkaille. Arvioimme saattavamme yritysjärjestelyn päätökseen vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä. Siihen asti työt etenevät normaalisti kaikilla liiketoiminta-alueilla. Muun sähkönsiirron osalta Fortum arvioi mahdollisia tulevia myyntimahdollisuuksia maittain.

Vuonna 2014 jatkamme jokapäiväistä asiakaspalvelutyötämme kaikilla liiketoiminta-alueillamme. Loppuvuoden myrskyt Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa koettelivat jälleen kykyämme palvella

asiakkaitamme haastavissa olosuhteissa. Olemme jatkuvasti parantaneet verkkojemme luotettavuutta. Sama trendi on nähtävissä asiakastyytyväisyystutkimusten tuloksissa: Fortum paransi sijoitustaan sähkön myynnissä ja jakelussa sekä kaukolämmön toimittajana.

Vuonna 2013 Fortumissa vietettiin lukuisten uusien laitosten vihkiäisiä. Latvian Jelgavassa sekä Järvenpäässä toimintansa aloittivat uudet biopolttoaineilla toimivat sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset (CHP). Liettuan Klaipedassa otimme käyttöön jättepolttoaineita käyttävän CHP-laitoksen ja Ruotsin Bristassa aloitimme testaukset laitoksen käyttöönottamiseksi. Lisäksi Fortum otti Joensuussa käyttöön maailman ensimmäisen CHP-laitokseen integroidun bioöljyn tuotantolaitoksen. Venäjällä maan presidentti Vladimir Putin ja Suomen presidentti Sauli Niinistö vihkivät Nyagan GRES:n kaasuvoimalaitoksen. Yksiköt 1 ja 2 ovat kaupallisessa tuotannossa ja molemmat saavat nyt myös kapasiteettimaksuja. Jatkamme määrätietoisesti investointiohjelmamme toteuttamista ja kolmen suuren yksikön rakentamista. Sekä käytössä olevat että uudet voimalaitokset luovat perustaa Fortumin tulevaisuuden kasvulle.

Käynnissä oleva tehostamisohjelma eteni edelleen suunnitelmien mukaisesti, ja olemme tällä hetkellä ohjelman puolivälissä. Työ jatkuu, ja pyrimme jatkuvasti vähentämään kiinteitä kuluja, myymään ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta sekä vähentämään käyttöomaisuusinvestointeja ja vapauttamaan käyttöpääomaa.

Tarkasteltaessa Fortumin liiketoimintaympäristöä kokonaisuutena on selvää, että markkinatilanne jatkuu haasteellisena myös vuonna 2014. Voimme varmistaa menestyksen edellytykset vain omalla toiminnallamme.

EU:n energia- ja ilmastopolitiikkaan tulee todennäköisesti muutoksia vuonna 2014. Ilmastonmuutoksen hillitsemisessä tarvitaan edelleen määrätietoisia toimenpiteitä. EU:n ilmastopolitiikkaa tulisi ohjata yhdellä CO₂-päästötavoitteella vuoden 2020 jälkeen Euroopan teollisuuden kilpailukyvyyn turvaamiseksi sekä vähäpäästöisen sähköntuotannon ja infrastruktuuri-investointien varmistamiseksi. Myös nykyistä päällekkäistä ohjausta tulisi purkaa. Komission tammikuussa julkaisema esitys EU:n uudeksi ilmasto- ja energiapolitiikaksi on askel oikeaan suuntaan, mutta se ei poista tavoitteiden päällekkäisyyttä.

Suomen ja Ruotsin hallituksen päätökset alentaa yritysverotusta ja kannustaa näin liiketoimintaa ovat positiivisia ja merkittäviä. Näitä päätöksiä lukuun ottamatta verotusympäristö on kiristynyt merkittävästi. Fortum on jättänyt valitukset veroviranomaisilta saaduista päätöksistä, jotka ovat tulleet joko takautuvasti tai joita on jo kertaalleen tutkittu.

Suomessa voimalaitosvero (nk. windfall-vero) on ollut voimassa vuodesta 2014 lähtien. Vero vahvistetaan, mikäli Euroopan komissio katsoo, että se on linjassa yleisten verotusperiaatteiden ja hallintojärjestelmien kanssa ja eikä kyseessä ole kielletty valtiontuki veron ulkopuolelle jääville laitoksille. Myös Ruotsin vesivoiman kiinteistöverosta on jätetty kantelu Euroopan komissioon.

Tavoittelemme kasvua harkituilla toimenpiteillä ja priorisoineilla strategiamme mukaisesti. Mielestäni Fortum on hyvässä asemassa suhteessa kilpailijoihin. Olemme valmiina tarttumaan strategiamme mukaisiin mahdollisuuksiin vähäpäästöisessä sähköntuotannossa, energiatehokkaassa sähkön ja lämmön yhteistuotannossa sekä myynnissä ja innovatiivisissa asiakasratkaisuissa. Keskittymisen sähkön- ja lämmöntuotantoon sekä myyntiin arvioidaan lisäävän parhaiten yhtiön arvonmuodostusta pitkällä aikavälillä.

Vuosi 2013 oli tapahtumarikas ja haasteellinen. Tulos oli tyydyttävä. Osinkoehdotus heijastaa Fortumin osinkopolitiikkaa. Pyrimme vakaan, kestävä ja aikaa myöten kasvavan osingon maksamiseen, joka tukee myös omistaja-arvoa ja yhtiön strategiaa.

Lopuksi haluaisin vielä kiittää Fortumin työntekijöitä hyvästä työstä viime vuonna. Haluan myös osoittaa erityiskiitokset hallituksen puheenjohtajalle Sari Baldaufille, joka poissaoloni aikana otti kuukausien ajan tavallista merkittävämmän roolin Fortumin asioiden eteenpäin viemisessä. Suuret kiitokset myös talousjohtaja Markus Rauramolle, joka toimi ansiokkaasti sijaiseni sekä koko johtoryhmälle vahvasta sitoutumisesta."

Tehostamisohjelma 2013–2014

Fortum käynnisti vuonna 2012 tehostamisohjelman ylläpitääkseen ja vahvistaakseen strategista joustavuuttaan sekä kilpailukykyään ja varmistaakseen yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen myös jatkossa.

Tavoitteena on vahvistaa yhtiön rahavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Tämä toteutetaan vähentämällä käyttöomaisuusinvestointeja 250–350 miljoonalla eurolla, myymällä ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 500 miljoonalla eurolla, vähentämällä toiminnan kiinteitä kuluja ja vapauttamalla käyttöpääomaa.

Käyttöomaisuusinvestointien arvioidaan vuonna 2014 olevan 0,9–1,1 miljardia euroa pois lukien Värme. Vuoden 2014 lopussa yhtiön vuosittaisen kulutason, sisältäen kasvuprojektit, arvioidaan olevan noin 150 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2012.

Mikäli henkilöstövähennyksiä tarvitaan, Fortum pyrkii minimoimaan ne luonnollisen poistuman ja eläkkeelle siirtymisten kautta aina kun mahdollista. Tämän vuoksi tilannetta arvioidaan yksikkökohtaisesti.

Vuoden 2013 lopussa Fortum oli myynyt ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 300 miljoonan euron arvosta osana tehostamisohjelmaa. Yhtiö on onnistunut vähentämään kulutasoaan noin puolet tavoitellusta 150 miljoonasta eurosta. Myös käyttöpääoman tehokkuutta on parannettu.

Sähkönsiirtoliiketoiminnan arviointi

Joulukuussa Fortum saattoi päätökseen tammikuussa 2013 käynnistämänsä sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin. Perusteellisen analyysin jälkeen yhtiö arvioi parhaaksi vaihtoehdoksi sähkönsiirtoliiketoiminnoista luopumisen niin siirtoliiketoiminnan kuin sen asiakkaiden ja Fortumin osakkeenomistajien sekä yhtiön muun liiketoiminnan kannalta. Arvioinnin aikana selvitettiin huolellisesti kaikki vaihtoehdot parhaan mahdollisen ratkaisun löytämiseksi. Muun sähkönsiirron osalta Fortum arvioi tulevia myyntimahdollisuuksia maittain. Päätös prosessin loppuunsaattamisesta riippuu muun muassa markkinoiden ja maiden sääntelyn kehityksestä.

Ensimmäisenä askeleena joulukuussa Fortum sopi myyvänsä Suomen sähkönsiirtoliiketoimintansa Suomi Power Networks Oy:lle, jonka osakkaita ovat suomalaiset eläkevakuutusyhtiöt Keva (12,5 %) ja LähiTapiola Eläkeyhtiö (7,5 %) sekä kansainväliset infrastruktuurisijoittajat First State Investments (40 %) ja Borealis Infrastructure (40 %). Yritysjärjestelyn velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Yhtiö arvioi saattavansa yritysjärjestelyn päätökseen vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana tarvittavien viranomaishyväksyntöjen ja tavanomaisten yrityskaupan ehtojen toteuduttua. Fortum ennakoi kirjaavansa yritysjärjestelystä 1,8-1,9 miljardin euron myyntivoiton eli noin 2,0 euroa osaketta kohden Electricity Solutions and Distribution -divisioonansa vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

Kaupan mukana siirtyy vanhoina työntekijöinä 340 henkilöä. Päätös ei sellaisenaan vaikuta yhtiön noin 640 000 asiakkaan sähkönjakeluun. Heidän sähkönsiirtosopimuksensa siirtyvät liiketoiminnan mukana nykyisin ehdoin, kun yritysjärjestely saatetaan päätökseen.

Raportointimuutos eläkkeitä koskevan IFRS-standardin päivityksen johdosta

Fortum otti käyttöön päivitetyn, eläkkeitä koskevan IFRS-standardin 1.1.2013. Muutos tehdään takautuvasti, ja näin ollen vertailuvuotta 2012 koskevat tiedot on oikaistu vastaavasti. Muutoksella ei ole olennaista vaikutusta Fortumin tulokseen tai taloudelliseen asemaan, mutta sillä oli 124 miljoonan euron negatiivinen vaikutus omaan pääomaan 1.1.2012. Päivitetyn standardin mukaiset vertailuluvut vuodelle 2012 on esitetty vuoden 2013 ensimmäisen neljänneksen osavuositiedon liitteessä.

Fortum ottaa käyttöön uudet IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja 11 Yhteisjärjestelyt -standardit taloudellisessa raportoinnissaan 1.1.2014 lähtien. Uuden laskentakäytännön merkittävin muutos kohdistuu Tukholman seudulla toimivaan Fortum Värmeeseen, jota käsitellään jatkossa yhteisyrityksenä ja konsolidoidaan siten tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Tähän saakka yhtiö on konsolidoitu tytäryhtiönä, jossa on 50 prosentin vähemmistöosuus (Liite 2).

Taloudelliset tulokset

Loka–joulukuu

Konsernin liikevaihto oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 1 590 (1 834) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 493 (591) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 574 (623) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä 81 (32) miljoonalla eurolla kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (Liite 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli neljännellä neljänneksellä 39 (-3) miljoonaa euroa. Osuus Hafslundin ja TGC-1:n voitoista perustuu yhtiöiden julkaistun vuoden 2013 kolmannen neljänneksen osavuositiedon (Liite 12).

Liikevaihto divisioonittain

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Power	542	719	2 248	2 415
Heat	439	477	1 565	1 628
Russia	314	319	1 119	1 030
Distribution*	284	314	1 075	1 070
Electricity Sales*	196	221	744	722
Muut	22	41	69	137
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-132	-161	-510	-503
Eliminoinnit	-75	-96	-254	-340
Yhteensä	1 590	1 834	6 056	6 159

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Vertailukelpoinen liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Power	207	381	858	1 146
Heat	106	94	273	271
Russia	110	28	156	68
Distribution*	77	102	331	320
Electricity Sales*	7	10	48	39
Muut	-14	-24	-59	-92
Yhteensä	493	591	1 607	1 752

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Liikevoitto divisioonittain

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Power	278	388	921	1 175
Heat	108	119	288	344
Russia	110	28	156	79
Distribution*	76	104	348	331
Electricity Sales*	11	6	56	39
Muut	-9	-22	-57	-94
Yhteensä	574	623	1 712	1 874

* Osa Electricity Solutions and Distribution -divisioonaa

Tammi-joulukuu

Konsernin liikevaihto tammi-joulukuussa 2013 oli 6 056 (6 159) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 1 607 (1 752) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 1 712 (1 874) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä 105 (122) miljoonalla eurolla kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (Liite 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 105 (23) miljoonaa euroa. Tulosparrannus oli lähinnä Hafslundin ja TGC-1:n ansiota. Osuus Hafslundin ja TGC-1:n voitoista perustuu yhtiöiden vuoden 2012 neljännen ja vuoden 2013 ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen julkaistuihin osavuositarkastuksiin (Liite 12).

Konsernin nettorahoituskulut olivat 318 (311) miljoonaa euroa. Nettorahoituskuluihin vaikutti negatiivisesti rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutos, joka oli 16 (23) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 1 499 (1 586) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat yhteensä 220 (74) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 14,7 % (4,7 %). Suomen yhteisöverokantaa laskettiin 1.1.2014 alkaen 24,5 %:sta 20 %:iin. Laskun positiivinen kertavaikutus vuodelle 2013 oli 0,09 euroa osaketta kohti. Ruotsissa yhteisöverokantaa laskettiin 26,3 %:sta 22 %:iin 1.1.2013 lähtien. Laskun positiivinen kertavaikutus vuodelle 2012 oli 230 miljoonaa euroa, josta määräysvallattomien omistajien osuus oli 34 miljoonaa euroa. Veroprosentti oli 22,3 % (21,2 %), kun veromuutoksia, osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta ja verovapaita myyntivoittoja ei oteta huomioon.

Kauden tulos oli 1 279 (1 512) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 1,36 (1,59) euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 0,10 (0,14) euroa osaketta kohti ja Suomen yritysverokannan muutoksen vaikutus oli 0,09 euroa osaketta kohti. Vuonna 2012 Ruotsin yritysverokannan muutoksen vaikutus oli noin 0,22 euroa osaketta kohti.

Vähemmistöosuus oli 75 (96) miljoonaa euroa. Tämä liittyy pääosin Tukholman kaupungin kanssa yhteisomistuksessa olevaan Fortum Värme Holding AB:hen, jossa Tukholman kaupungilla on 50 % taloudellinen omistusosuus.

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Vuonna 2013 liiketoiminnan rahavirta kasvoi 454 miljoonalla eurolla 1 836 (1 382) miljoonaan euroon, mikä johtui pääosin käyttöpääoman pienenemisestä 296 miljoonalla eurolla. Myös toteutuneet kurssierot tuottivat 320 miljoonaa euroa positiivista kassavirtaa, jota alensi alhaisempi käyttökate (EBITDA). Käyttöomaisuusinvestoinnit vähenivät 151 miljoonalla eurolla 1 271 (1 422) miljoonaan euroon. Tulot myynneistä olivat yhteensä 210 (433) miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli yhteensä -1 210 (-1 128) miljoonaa euroa. Rahavirta ennen rahoituseriä, ts. osingonjakoa ja rahoitusta, kasvoi 372 miljoonalla eurolla 626 (254) miljoonaan euroon. Valuuttakurssieroista syntyi voittoja, jotka liittyivät Fortumin ruotsalaisten ja venäläisten tytäryhtiöiden lainoja suojaavien valuutanvaihtosopimusten jatkamiseen. Kurssierojen yhteisvaikutus oli 52 (-268) miljoonaa euroa.

Katsauskauden aikana (19.4.2013) maksettiin yhteensä 888 miljoonaa euroa osinkoja. Osingonmaksuun käytettiin rahoja ja pankkisaamisia.

Yhtiön varat ja sijoitettu pääoma

Taseen loppusumma pieneni 141 miljoonalla eurolla 24 420 miljoonaan euroon (vuoden 2012 lopussa 24 561). Nettomuutos taseen loppusummassa oli negatiivinen, vaikka käyttöomaisuusinvestoinnit ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin (1 299 miljoonaa euroa) olivat poistoja suuremmat vuoden aikana (740 miljoonaa euroa). Yhteisvaikutus aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden muuntoeroista sekä osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä oli 861 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset nousivat 291 miljoonalla eurolla.

Suomen Distribution liiketoiminta-alueen raportoiminen myytävänä olevissa omaisuuserissä vaikutti taseen rakenteeseen, koska kaikki tälle liiketoiminnalle kuuluvat varat ja vieras pääoma on esitetty erikseen omilla riveillään sekä varoissa että veloissa. (Liite 6)

Sijoitettu pääoma kasvoi 360 miljoonalla eurolla ja oli 19 780 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa 19 420). Tämä johtui taseen loppusumman pienenemisestä 141 miljoonalla eurolla ja korottomien velkojen vähentymisestä 501 miljoonalla eurolla.

Oma pääoma

Oma pääoma oli 10 662 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa 10 643), josta emoyhtiön omistajien osuus oli 10 024 miljoonaa euroa (10 040) ja määräysvallattomien omistajien osuus 638 (603) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta laski 16 miljoonaa euroa. Lasku johtuu pääosin 888 miljoonan euron osingonmaksusta, kauden tuloksesta joka oli 1 204 miljoonaa euroa sekä muuntoerojen vaikutuksesta, joka oli -471 miljoonaa euroa.

Rahoitus

Nettovelka kasvoi vuoden 2013 aikana yhteensä 35 miljoonalla eurolla 7 849 miljoonaan euroon (vuoden 2012 lopussa 7 814).

Vuoden 2013 aikana Fortum Oyj laski liikkeelle uusia pitkäaikaisia lainoja sekä euroissa että Ruotsin kruunuissa yhteensä noin 760 miljoonalla eurolla (Liite 14).

Joulukuun 2013 lopussa konsernin likvidit varat olivat 1 269 (vuoden 2012 lopussa 963) miljoonaa euroa mukaan lukien OAO Fortumin rahat ja pankkisaamiset, joiden yhteenlaskettu arvo on noin 113 (vuoden 2012 lopussa 128) miljoonaa euroa. Likvidien varojen lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,2 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Vuonna 2013 konsernin nettorahoituskulut olivat 318 (311) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut sisältävät myös rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli -16 (-23) miljoonaa euroa.

Fortumin pitkäaikainen luottoluokitus Standard & Poor'silta pysyi joulukuussa 2013 luokassa A- (negatiivinen näkymä). Huhtikuun 2013 alusta alkaen Fitch Ratings on antanut luottoluokituksen Fortum Oyj:lle sekä Fortumin EMTN-lainaohjelmansa puitteissa liikkeelle laskemille uusille lainoille. Tällä hetkellä Fitch Ratingsin pitkän aikavälin luottoluokitus Fortumille on A- (negatiivinen näkymä), mikä myös vahvistettiin joulukuussa. Helmikuussa 2013 Fortum päätti lopettaa luottoluokitusyhteistyönsä Moody'sin kanssa. Moody'sin luottoluokitus Fortumille oli A2 negatiivisella näkymällä.

Tunnuslukuja

Vuoden 2013 lopussa nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde oli 3,2 (vuoden 2012 lopussa 3,1) ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökatteen suhde oli 3,4 (3,2). Lukuihin vaikutti 888 miljoonan euron osingonmaksu. Velkaantumisaste oli 74 % (73 %) ja omavaraisuusaste 44 % (43 %). Osakekohtainen oma pääoma oli 11,28 (11,30). Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,2 % (10,2 %) ja oman pääoman tuotto 12,0 % (14,6 %).

Markkinatilanne

Pohjoismaat

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä vuoden 2013 neljännen neljänneksen aikana 103 (109) TWh. Lasku johtui pääosin leudosta säästä mutta myös teollisen kysynnän heikkemisestä. Tammi-joulukuun aikana Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 386 (391) TWh.

Vuoden 2013 alussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 85 TWh eli 2 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa suuremmat. Neljännen neljänneksen alussa vesivarastot olivat nousseet 91 TWh:iin ollen 10 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa pienemmät ja 18 TWh pienemmät kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2012. Neljänneksen lopussa vesivarastot olivat normalisoituneet 82 TWh:iin, mikä on 1 TWh alle pitkän aikavälin keskiarvon ja 3 TWh vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2012. Vesivarastojen pikaista palautumista edesauttoivat runsaat sademäärät, leuto sää sekä maltillinen kulutus.

Neljännellä neljänneksellä vuonna 2013 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 35,9 (37,3) euroa megawattitunnilta (MWh). Hinnat laskivat neljänneksen loppua kohti. Keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 39,9 (40,8) euroa/MWh ja Ruotsissa (SE3-alue) 37,5 (37,5) euroa/MWh. Suuret erot aluehinnoissa johtuivat lähinnä runsaista sademääristä ja suuresta vesivoimatuotannosta Norjassa. Sähkönvienti Suomesta Viroon kasvoi, kun Estlink-2-yhteys otettiin käyttöön 6.12.

Vuoden 2013 tammi-joulukuun aikana sähkön keskimääräinen systeemihinta oli 38,1 (31,2) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta Suomessa oli 41,2 (36,6) euroa/MWh ja Ruotsissa (SE3) 39,4 (32,3) euroa/MWh.

Saksassa keskimääräinen spot-hinta vuoden 2013 neljännen neljänneksen aikana oli 37,5 (41,4) euroa/MWh ja tammi-joulukuun aikana 37,8 (42,6) euroa/MWh.

CO₂-päästöoikeuksien (EUA = EU Emission Allowance) markkinahinta putosi alkuvuoden noin 6,6 eurosta/tonni noin 5,0 euroon/tonni neljännen neljänneksen alkuun mennessä, jolle tasolle se myös asettui neljänneksen lopulla. Tammi-joulukuussa päästöoikeuksilla käytiin kauppaa hintaan 2,8-6,7 euroa/tonni.

Venäjä

Fortum toimii Uralilla ja Länsi-Siperiassa. Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joissa teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä metalliteollisuuteen painottuneella Tšeljabinskin alueella sähkön kysyntä laski hieman sekä neljännellä neljänneksellä että koko vuonna verrattuna vuoden 2012 vastaaviin jaksoihin.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjällä kulutettiin sähköä vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 273 (284) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1, (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue) oli 207 (209) TWh.

Vuoden 2013 tammi-joulukuussa Venäjällä kulutettiin sähköä 1 026 (1 037) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1, oli 767 (769) TWh.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta kapasiteettihinta pois lukien kasvoi noin 10 % vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 1 136 (1 037) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tammi-joulukuussa 2013 keskimääräinen sähkön spot-hinta kapasiteettihinta pois lukien kasvoi noin 10 % 1 104 (1 001) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa (sivu 62).

Euroopan liiketoimintaympäristö ja päästömarkkina

Tammikuussa 2014 Euroopan komissio julkaisi ehdotuksensa EU:n ilmasto- ja energiapolitiikaksi vuosille 2020-2030. Esityksessään komissio ehdottaa 40 %:n vähentämistavoitetta hiilidioksidipäästöille vuoteen 2030 mennessä, mikä on linjassa poliittisen tavoitteen kanssa vähentää päästöjä 80-95 % vuoteen 2050 mennessä. Myönteistä on, että 2030 viitekehysten painopiste on entistä vahvemmin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä. Komissio esittää myös uutta vakaumekanismia päästökauppaan.

Toisin kuin EU:n nykyisessä energiapolitiikassa, uusiutuvan energian lisäämiselle on asetettu vain EU-tason tavoite. Tämä on Fortumin mielestä askel oikeaan suuntaan, vaikkakin tavoite on sitova ja siten osin päällekkäinen hiilidioksidipäästöjen vähennystavoitteen kanssa.

Fortumin näkemyksen mukaan sitovaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteeseen ja ohjeelliseen uusiutuvan energian tavoitteeseen perustuva ilmasto- ja energiapolitiittinen kehys vuodelle 2030 olisi kustannustehokkaampi keino hillitä ilmastonmuutosta Euroopan kilpailukykyä vaarantamatta.

Fortum kannattaa teknologianeutraalia lähestymistapaa ilmastopolitiikkaan ja uusiutuvaan energiaan. Uusiutuvan energian tavoitteen tulisi keskittyä T&K-toiminnan, innovaatioiden ja demonstraatioiden edistämiseen, eikä tuotantoon. On erittäin tärkeää myös varmistaa uusiutuvan energian sujuva integraatio markkinoille, sillä sen osuus EU:n energiantuotannossa kasvaa tulevaisuudessa. Uusiutuvan energian lisääminen EU:n tuotantoportfoliossa on erittäin tärkeää ja toivottava kehityssuunta.

EU:n päästöoikeusmarkkina leimasi vuonna 2013 huomattava ylitarjonta ja siitä johtuva alhainen markkinahinta. Päästökaupan uudistamisesta käytiin vilkasta keskustelua koko vuoden ajan. Huutokaupattavien päästöoikeuksien siirtoa (ns. backloading) vuosilta 2014-2016 vuosille 2019-2020 koskevat päästökauppadirektiivin ja huutokauppasääntöjen muutokset hyväksyttiin pitkällisen prosessin jälkeen vuodenvaihteessa 2013-14. Siirto koskee kaikkiaan 900 miljoonaa päästöoikeutta, mutta sen ei odoteta olennaisesti nostavan hintatasoa. Vuoden 2014 ensimmäisen puoliskon aikana toteutettava backloading on ensimmäinen päästökauppajärjestelmän uudistukseen liittyvä

toimenpiteistä, joiden tavoitteena on palauttaa luottamus järjestelmää kohtaan sekä antaa markkinoille hintasignaali, joka kannustaa investoimaan vähäpäästöisiin tuotantomenetelmiin.

Komissio antoi ehdotuksen päästökaupan rakenteellisesta uudistuksesta tammikuussa 2014. Ehdotus koskee markkinoiden vakaumekanismia, jossa kysyntä-tarjonta -tasapainoa hallitaan automaattisesti ennalta määriteltujen sääntöjen avulla vuodesta 2021 alkaen. Ehdotuksen käsittely etenee seuraavan komission ja parlamentin kaudella.

Divisioonakatsaukset

Power

Power-divisioonaan kuuluvat Fortumin sähköntuotanto ja -myynti tukkumarkkinoilla, sähköntuotantokapasiteetin kehittäminen sekä asiantuntijapalvelut sähköntuottajille.

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Liikevaihto	542	719	2 248	2 415
- sähkönmyynti	500	668	2 117	2 282
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	455	609	1 866	2 086
- muu myynti	42	51	131	133
Liikevoitto	278	388	921	1 175
Vertailukelpoinen liikevoitto	207	381	858	1 146
Vertailukelpoinen EBITDA	241	410	1 003	1 260
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			6 329	6 389
Sidotun pääoman tuotto %			14,6	18,7
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			13,8	18,5
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	62	64	180	190
Henkilöstön lukumäärä			1 709	1 846

Sähköntuotanto lähteittäin TWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Vesivoima Pohjoismaissa	3,9	7,1	18,1	25,2
Ydinvoima Pohjoismaissa	6,0	6,5	23,7	23,4
Lämpövoima Pohjoismaissa	0,3	0,2	1,9	0,6
Yhteensä Pohjoismaissa	10,2	13,8	43,7	49,2
Lämpövoima muissa maissa	0,1	0,3	1,0	1,1
Yhteensä	10,3	14,1	44,7	50,3

Pohjoismainen myynti TWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Myynti Pohjoismaissa	10,6	14,2	45,3	50,7
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	9,4	13,0	40,2	46,8

* Sähkön tukkumyyntitulot ja -volymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eivätkä myyntiä vähemmistöosakkaille (eli Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Myyntihinta EUR/MWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa**	48,1	46,8	46,4	44,6

**Sähkön tukkumyyntihinta ei sisällä myyntituloja lämpövoimatuotannosta, markkinahintaan tehdyistä ostoista eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (eli Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Loka-joulukuu

Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 207 (381) miljoonaa euroa eli 174 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2012 vastaavana ajanjaksona. Pääasiallinen syy tuloksen heikkenemiseen oli historiallisen pieni vesivoimatuotanto. Vaikka tulovirtaama oli Pohjoismaissa noin 20 % suurempi kuin vertailuajankohtana 2012, se oli Fortumin vesivoima-alueilla noin 25 % pienempi kuin vertailuajankohtana 2012.

Divisioonan liikevoitto oli 278 (388) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikuttivat myyntivoitot, yhteensä 7 (10) miljoonaa euroa sekä kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu yhteensä 64 (-3) miljoonalla eurolla (Liite 4).

Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta oli 48,1 (46,8) euroa/MWh eli 1,3 euroa/MWh korkeampi kuin vuoden 2012 vastaavalla jaksolla. Systeemihinta ja melkein kaikki aluehinnat olivat vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä hieman alemmat kuin vuoden 2012 vastaavana ajanjaksona. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 35,9 (37,3) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 39,9 (40,8) euroa/MWh ja Tukholman alueella (SE3) 37,5 (37,5) euroa/MWh.

Power-divisioonan tulosta rasitti neljännen neljänneksen historiallisen pieni vesivoimatuotanto 3,9 (7,1) TWh verrattuna ennätysellisen suureen tuotantomäärään vuonna 2012. Tuotantovolyymeihin vaikuttivat selvästi pienemmät vesivarastot ja tulovirtaamat. Vesivarastot olivat pienet neljänneksen alussa ja matala virtaama vaikutti tasoon edelleen. Neljännen neljänneksen aikana ydinvoimatuotanto oli 6,0 (6,5) TWh. Lasku johtui hetkellisistä tuotantorajoituksista Ruotsin Oskarshamnin 3-yksikössä sekä Oskarshamnin 2-yksikön huoltoseisokista. Fortumin lämpövoimatuotanto Pohjoismaissa oli 0,3 (0,2) TWh. Hiilidioksidipäästötöntä tuotantoa oli 96 % (96 %).

Tuotantovolyymien ja saavutetun sähköhinnan negatiivinen yhteisvaikutus neljännellä neljänneksellä 2013 oli noin 175 miljoonaa euroa vuoden 2012 vastaavaan jaksoon verrattuna. Operatiiviset kustannukset pienenivät tehostamisohjelmasta saatujen säästöjen ansiosta. Ruotsin vesivoimalaitoskiinteistöjen verotus nousi noin 15 miljoonaa euroa johtuen korkeammista verotusarvoista.

Vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä divisioonan sähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 10,2 (13,8) TWh eli noin 26 % vähemmän kuin vuoden 2012 vastaavalla jaksolla.

Lokakuussa Fortum ilmoitti toimittavansa voimalaitosten typenoksideja vähentäviä järjestelmiä EDF Groupin omistamille Krakowan ja Wroclavin hiilivoimalaitoksille Puolaan. Toimitukset kuuluvat vuosina 2014-2015 toteutettavaan hankkeeseen. Fortumin toimittamien järjestelmien ansiosta voimalaitoksen typpipäästöt tulevat alittamaan selvästi Euroopan unionin uudet, tiukat päästönormit, jotka astuvat voimaan vuonna 2016. Sopimuksen arvo on 90 miljoonaa euroa, ja hanke toteutetaan yhteistyössä Instal Kraków S.A:n kanssa.

Tammi-joulukuu

Vuonna 2013 Power-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli 858 (1 146) miljoonaa euroa eli 288 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2012 vastaavana ajanjaksona. Pääasiassa tulos heikkeni merkittävästi pienempien vesivoiman tuotantovolyymien, Ruotsin vesivoimalaitoskiinteistöille asetetun korkeamman kiinteistöveron sekä Inkoon voimalaitoksen alaskirjauksen takia. Virtaama pohjoismaisiin vesivarastoihin oli noin 10 % pienempi vuonna 2013 kuin se oli vuonna 2012. Virtaama Fortumin vesivarastoihin samana ajanjaksona oli noin 30 % pienempi kuin edellisvuonna.

Divisioonan liikevoitto oli 921 (1 175) miljoonaa euroa. Myyntivoittojen vaikutus liikevoittoon oli 25 (57) miljoonaa euroa. Lisäksi pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvän oikaisun yhteisvaikutus oli 38 (-28) miljoonaa euroa (Liite 4).

Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta oli 46,4 eli 1,8 euroa/MWh korkeampi kuin vuonna 2012. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 38,1 (31,2) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 41,2 (36,6) euroa/MWh ja Tukholman alueella (SE3) 39,4 (32,3) euroa/MWh.

Huomattavasti pienemmät vesivarastot ja matalampi virtaama vähensivät vesivoimatuotantoa merkittävästi vertailukauteen nähden. Olkiluodon ja Forsmarkin laitosten tuotanto oli ennätysellisen suuri vuonna 2013. Myös seisokit olivat vertailuvuotta lyhyempiä, mikä kasvatti tuotantomääriä. Ydinvoiman käytettävyys oli korkealla tasolla kaikissa yksiköissä lukuun ottamatta Oskarshamnin 1 ja 2-yksikköä. Tämän vuoksi ydinvoimatuotanto oli pienempää kuin vuoden 2012 vastaavalla jaksolla. Vuonna 2013 Fortumin lämpövoimatuotanto Pohjoismaissa oli 1,9 (0,6) TWh. Hiilidioksidipäästötöntä tuotantoa oli siten 94 % (97 %).

Tammi-joulukuun 2013 aikana tuotantovolyyymien ja saavutetun sähköhinnan negatiivinen yhteisvaikutus oli noin 235 miljoonaa euroa vuoden 2012 vastaavaan jaksoon verrattuna. Operatiiviset kustannukset laskivat tehostamisohjelman ansiosta vaikkakin poistot olivat edellisvuotta suuremmat (9 miljoonaa euroa). Myös Ruotsin vesivoimalaitoskiinteistöjen verotus nousi 45 miljoonalla eurolla verotusarvojen korotuksen takia. Sähköntuotannon lopettaminen Inkoon hiilivoimalaitoksella johti noin 20 miljoonan euron arvonalentumistappioiden kirjaamiseen.

Vuonna 2013 divisioonan kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 43,7 (49,2) TWh eli noin 11 % vähemmän kuin vuoden 2012 vastaavalla jaksolla.

Fortumilla on kaksi omaa ydinvoimalaitosyksikköä Loviisassa, minkä lisäksi yhtiö on osaomistajana kahdeksassa yksikössä Olkiluodon, Oskarshamnin ja Forsmarkin ydinvoimalaitoksissa Suomessa ja Ruotsissa. Käytettävyys oli korkea kaikissa yksiköissä, lukuun ottamatta Oskarshamnin 1 ja 2-yksiköitä, ja kaikki vuosihuollot sujuivat hyvin.

Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksella oli hyvä tuotantovuosi 2013. Voimalaitoksella tuotettiin sähköä yhteensä 8,04 terawattituntia, mikä vastaa noin 9 % Suomen sähköntuotannosta. Loviisan voimalaitoksen käytettävyyttä kuvaava käyttökerroin oli 92,5 %. Loviisa 1:n käyttökerroin oli 92,1 % ja Loviisa 2:n käyttökerroin 93 %. Käytettävyys oli kansainvälisellä asteikolla mitaten hyvä, sillä maailmanlaajuisesti painevesilaitosten käyttökerroin oli viime vuonna noin 83 %

Ruotsin valtion vesivoiman kiinteistöverojen korotusprosessi saatettiin loppuun vuoden 2013 kolmannen neljänneksen lopussa. Päivitys tehdään kuuden vuoden välein, ja sen vuoksi Fortumin kulut nousivat 45 miljoonalla eurolla vuonna 2013 verrattuna vuoteen 2012. Fortum jätti Euroopan komissiolle kantelun asiasta huhtikuussa 2013 selvittääkseen onko veron rakenne on linjassa EU:n vero- ja valtiontukisäännösten kanssa. Fortumin kesäkuussa saaman ilmoituksen mukaan Euroopan komissio on päättänyt tutkia asian. Tutkinta oli yhä käynnissä vuoden lopussa 2013.

Vuonna 2013 Fortum päätti lopettaa sähköntuotannon Inkoon hiilivoimalaitoksellaan. Tuotantotoiminta loppuu helmikuussa 2014, jonka jälkeen yhtiö siirtää voimalaitoksen kolme yksikköä pitkäaikaiseen säilöntään. Päätöksen seurauksena Fortum kirjasi noin 20 miljoonan euron arvonalentumistappion Power-divisioonan tulokseen. Päätöksen taustalla on Inkoon voimalaitoksen heikko kannattavuus.

Vuoden 2013 lopulla Power-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli yhteensä 9 475 (9 702) MW josta 9 335 (9 562) MW oli Pohjoismaissa. Vesivoiman tuotantokapasiteetti Pohjoismaissa oli yhteensä 4 624 (4 627) MW, ydinvoiman tuotantokapasiteetti 3 276 (3 247) MW ja lämpövoimatuotannon kapasiteetti 1 435 (1 688) MW.

Heat

Heat-divisioona sisältää sähkön ja lämmön yhteistuotannon (CHP), kaukolämpötoiminnan sekä yritysten lämpöratkaisut Pohjoismaissa ja Itämeren alueella.

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Liikevaihto	439	477	1 565	1 628
- lämmönmyynti	328	366	1 164	1 158
- sähkönmyynti	69	68	234	232
- muu myynti	42	43	167	238
Liikevoitto	108	119	288	344
Vertailukelpoinen liikevoitto	106	94	273	271
Vertailukelpoinen EBITDA	164	153	489	481
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			4 283	4 286
Sidotun pääoman tuotto %			7,2	8,8
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			6,8	7,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	131	190	397	474
Henkilöstön lukumäärä			2 102	2 212

Loka-joulukuu

Heat-divisioonan lämmönmyynti oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä yhteensä 5,7 (6,4) TWh. Sähkönmyynti CHP-laitoksista oli samalla ajanjaksolla yhteensä 1,4 (1,3) TWh. Sähkönmyynti oli korkeampi lähinnä Uimaharjun paremman käytettävyyden sekä uusien CHP-laitosten tuotantokapasiteetin ansiosta. Sää oli keskimääräistä lämpimämpää ja selvästi vuotta 2012 lämpimämpää, mikä rasitti lämmönmyyntiä.

Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto neljännellä neljänneksellä oli 106 (94) miljoonaa euroa. Tulosta paransivat pienemmät polttoainekustannukset sekä uusien CHP-laitosten käyttöönotto.

Neljännän neljänneksen liikevoitto oli 108 (119) miljoonaa euroa, johon myyntivoitot vaikuttivat oli yhteensä 9 (23) miljoonalla eurolla (Liite 4).

Tammi-joulukuu

Heat-divisioonan lämmönmyynti tammi-joulukuussa 2013 oli yhteensä 19,0 (19,7) TWh, ja sähkönmyynti CHP-laitoksista oli yhteensä 4,8 (4,2) TWh. Lämmin sää viimeisellä vuosineljänneksellä laski lämmöntuotantovolyymin.

Tammi-joulukuussa 2013 Heat-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli 273 (271) miljoonaa euroa. Liikevoitto parani pääasiassa pienempien polttoainekustannusten ansiosta. Uusi CHP-kapasiteetti sekä parempi käytettävyys erityisesti Suomessa kasvattivat sähköntuotantoa. Vuonna 2013 kiinteät kulut olivat edellisvuotta alemmalla tasolla tehostamisohjelman ansiosta. CO₂-päästöoikeuksien myyntitulot pienenevät.

Vuoden 2013 liikevoitto oli 288 (344) miljoonaa euroa. Divestointeihin liittyvien myyntivoittojen määrä oli 18 (80) miljoonaa euroa (Liite 4).

Lämmönmyynti maittain TWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Suomi	1,5	1,7	5,4	5,8
Ruotsi	2,4	2,9	8,3	8,5
Puola	1,3	1,5	4,1	4,3
Muut maat	0,5	0,3	1,2	1,1
Yhteensä	5,7	6,4	19,0	19,7

Sähkönmyynti TWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Yhteensä	1,4	1,3	4,8	4,2

Vuoden 2013 lopulla Heat-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli yhteensä 1 398 (1 569) MW josta 1 048 (1 315) MW oli Pohjoismaissa. Heat-divisioonan lämmöntuotantokapasiteetti oli yhteensä 7 943 (8 785) MW, josta 5 751 (6 785) oli Pohjoismaissa.

Syyskuussa Fortum ja Tukholman kaupunki ilmoittivat uusineensa sopimuksensa Fortum Värmen yhteisomistuksesta. Fortum Värme toimittaa sähköä ja lämpöä Tukholman alueelle. Sopimus astuu voimaan vuonna 2016 nykyisen osakassopimuksen rautessa.

Russia

Russia-divisioona koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Divisioona sisältää myös Fortumin hieman yli 25 % omistusosuuden TGC-1:ssä. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Liikevaihto	314	319	1 119	1 030
- sähkönmyynti	214	207	822	713
- lämmönmyynti	98	102	290	300
- muu myynti	2	10	7	17
Liikevoitto	110	28	156	79
Vertailukelpoinen liikevoitto	110	28	156	68
Vertailukelpoinen EBITDA	115	57	258	189
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 846	3 848
Sidotun pääoman tuotto %			5,2	3,0
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			5,2	2,7
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	141	257	435	568
Henkilöstön lukumäärä			4 162	4 253

Fortum toimii Uralin kehittyneillä teollisuusalueilla ja Länsi-Siperian öljyntuotantoalueilla.

Venäjällä sähkön tukkumarkkinat on vapautettu vuoden 2011 alusta. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden erityisryhmien kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla. Neljännellä neljänneksellä vuonna 2013 Fortum myi noin 83 % sähköntuotannostaan vapautetulla sähkön hinnalla.

Vuoden 2013 kapasiteettimarkkinoiden huutokauppa (CCS – ”vanha kapasiteetti”, rakennettu ennen vuotta 2008) pidettiin vuoden 2012 lopussa. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista valittiin huutokaupassa myös vuodelle 2013 hinnoilla, jotka ovat lähellä vuoden 2012 tasoa. Noin 10 % (265 MW) Fortumin vanhasta kapasiteetista jäi vuoden 2013 huutokaupan ulkopuolelle

tiukentuneiden teknisten vaatimusten vuoksi. Tämäkin kapasiteetti saa kuitenkin kapasiteettimaksuja markkinoiden keskimääräisen kapasiteettihinnan mukaan vuonna 2013.

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määritelty investointien riittävän tuoton varmistamiseksi. Yritystalon aikaan vuonna 2008 Fortum teki varauksen mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Mahdollisia sakkoja voidaan vaatia, jos uuden kapasiteetin käyttöönotto viivästyy, tai jos investointivelvoitesopimusten sovittuja keskeisiä ehtoja ei muuten täytetä. Voimalaitosyksiköiden käyttöönoton aikataulu arvioidaan vuosineljänneksittäin. Muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tämän mukaisesti (Liite 16).

Uusien laitosyksiköiden myötä tuotanto ja myyntitulot kasvavat, ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Kapasiteettimaksut vaihtelevat kuitenkin voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Viranomaisen tarkastelee investointivelvoitesopimuksen takaamia kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta. Tarkastelussa otetaan huomioon sähkönmyyntituotot, ja on mahdollista, että sen seurauksena myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja muutetaan. Kapasiteettimaksut voivat myös vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Fortumin mittava investointiohjelma on yhtiön kasvun avaintekijä Venäjällä. Viimeisten yksiköiden valmistumista on viivästetty joitakin kuukausia, ja ohjelma saatetaan näin ollen loppuun vuoden 2015 puoleenväliin mennessä. Investointiohjelman valmistumisen jälkeen sähköntuotantokapasiteetti Russia-divisioonassa on lähes kaksinkertaistunut ja ylittää 5 100 megawattia (MW). Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron vuosittainen liikevoittotaso (EBIT) Russia-divisioonassa vuoden 2015 aikana ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Venäjällä.

Loka-joulukuu

Vuoden 2013 neljännen neljänneksen aikana Russia-divisioonan sähkönmyynti oli 6,4 (6,7) TWh. Samalla ajanjaksolla lämmönmyynti oli yhteensä 7,8 (8,6) TWh.

Russia-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 110 (28) miljoonaa euroa. CSA-sopimuksen mukaisesti kapasiteettimaksuja saavien uusien yksiköiden positiivinen vaikutus neljännellä neljänneksellä oli noin 79 (26) miljoonaa euroa sisältäen 38 miljoonan euron CSA-varauksen purkamisen. Tämän lisäksi Nyaganin voimalaitoksen urakoitsija E4 maksoi noin 40 miljoonan euron korvauksen CSA-sakoista. Tulokseen vaikuttivat negatiivisesti 10 miljoonalla eurolla pääasiassa suunnittelemattomat huoltoseisokit ja niiden myötä menetetyt kapasiteetti- ja sähkönmyyntitulot. Heikentynyt Venäjän rupla pienensi tulosta noin 6 miljoonalla eurolla.

Liikevoitto oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 110 (28) miljoonaa euroa.

Fortumin keskeiset sähkön kapasiteetin ja kaasun hinnat	IV/13	IV/12	2013	2012
Sähkön spot-hinta (markkinahinta) Uralin alue RUB/MWh	1 043	973	1 021	956
Keskimääräinen säännelty kaasun hinta Uralin alueella RUB/1000 m ³	3 423	2 924	3 131	2 736
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille (CCS) tRUB/MW/kk*	181	168	163	152
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille (CSA) tRUB/MW/kk*	635	627	576	539
Keskimääräinen kapasiteettihinta tRUB/MW/kk	326	254	276	227
Fortumin saavuttama sähkönhinta Venäjällä EUR/MWh	33,3	30,9	32,1	30,6

*Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemttomat seisokit, huollot ja oma kulutus

Tammi–joulukuu

Tammi-joulukuussa vuonna 2013 Russia-divisioona myi sähköä 25,6 (23,3) TWh. Vastaavalla ajanjaksolla lämmönmyynti oli yhteensä 24,1 (26,4) TWh.

Russia-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2013 tammi-joulukuussa 156 (68) miljoonaa euroa. CSA-sopimuksen mukaisesti kapasiteettimaksuja saavien uusien yksiköiden positiivinen vaikutus neljännellä neljänneksellä oli noin 163 (87) miljoonaa euroa sisältäen 48 miljoonan euron CSA-varauksen purkamisen. Tämän lisäksi neljännelle neljännekselle kirjattiin Nyaganin voimalaitoksen urakoitsijan E4:sen maksamat noin 40 miljoonan euron korvaukset saaduista CSA-sakoista. Tulosta rasittivat 16 miljoonan euron luottotappiokirjaukset liittyen saamisiin Energostreamiltä sekä suunnittelemttomista huoltoseisokeista aiheutuneet 23 miljoonan euron kustannukset. Tämän lisäksi volyymeihin vaikuttivat negatiivisesti poikkeuksellisen lämmin sää Tšeljabinskin alueella vuoden 2013 alussa ja lopussa sekä Surgutin lämpöverkon myynti vuonna 2012.

Liikevoitto tammi-joulukuussa vuonna 2013 oli 156 (79) miljoonaa euroa. Vuonna 2012 liikevoitto sisälsi Surgutin lämpöverkon myynnistä kirjatun 11 miljoonan euron myyntivoiton.

Maaliskuun lopulla Fortum sai päätökseen Nyaganin 1-yksikön viimeiset rakennusvaiheet ja on saanut kapasiteettimaksuja 1.4.2013 lähtien. 1.12.2013 lähtien myös Nyaganin 2-yksikkö on ollut kaupallisessa tuotannossa ja saanut kapasiteettimaksuja. Nyaganin 3-yksikkö valmistuu vuoden 2014 lopussa. Kapasiteettimaksut Nyaganin 3-yksiköstä alkavat 1.1.2015.

Vuonna 2013 Russia-divisioonan sähköntuotantokapasiteetti oli yhteensä 4 250 (3 404) TWh ja lämmöntuotantokapasiteetti oli 13 466 (13 396) MW.

Electricity Solutions and Distribution

Divisioona vastaa Fortumin sähkön vähittäismyynnistä sekä sähkönsiirrosta ja muodostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta: Distribution ja Electricity Sales.

Distribution

Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkkoja sekä siirtää sähköä kaikkiaan noin 1,6 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa.

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Liikevaihto	284	314	1 075	1 070
– jakeluverkot	234	250	896	877
– alueverkot	33	33	129	125
– muu myynti	17	31	50	68
Liikevoitto	76	104	348	331
Vertailukelpoinen liikevoitto	77	102	331	320
Vertailukelpoinen EBITDA	133	158	550	529
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 770	3 889
Sidotun pääoman tuotto %			9,2	9,1
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			8,8	8,8
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	92	117	260	324
Henkilöstön lukumäärä			852	870

Loka–joulukuu

Vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 7,1 (7,8) TWh ja 4,3 (4,7) TWh. Volyymeja pienensi lämpimämpi sää.

Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli 77 (102) miljoonaa euroa. Tuloksen heikkenemistä selittävät erityisesti joulukuun myrskyjen aiheuttamat kulut Ruotsissa ja Suomessa sekä lämpimämpi sää.

Liikevoitto oli vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 76 (104) miljoonaa euroa, ja myyntivoittojen vaikutus oli 0 (0) miljoonaa euroa (Liite 4).

Tammi–joulukuu

Tammi-syyskuussa 2013 jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 26,1 (26,6) TWh ja 16,3 (17,3) TWh.

Distribution-liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto oli 331 (320) miljoonaa euroa. Tulospurannusta selittävät pääasiassa lisääntyneet kaapeleiden ja sähköverkkojen siirtoprojektit.

Liikevoitto oli vuoden 2013 tammi-joulukuussa 348 (331) miljoonaa euroa ja myyntivoittojen vaikutus oli 17 (5) miljoonaa euroa (Liite 4).

Tammikuussa Fortum ilmoitti käynnistäneensä sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen selvittämisen, ja selvitys saatettiin päätökseen joulukuussa. Selvityksellä ei ole vaikutusta Fortumin sähkönjakeluasiakkaisiin, eikä tarkastelu koske lainkaan yhtiön sähkönmyyntiliiketoimintaa.

Suomen hallitus antoi maaliskuussa 2013 ehdotuksen muutoksista sähkömarkkinalain uudistamiseksi, ja uusi Sähkömarkkinalaki tuli voimaan 1.9.2013. Uusi laki sisältää EU:n kolmannen energian sisämarkkinapakettin edellyttämät sähkömarkkinoita koskevat kansallisen lainsäädännön

muutokset sekä sähköjakelun toimitusvarmuuden parantamiseen liittyvät lainsäädäntötarpeet. Lain mukaan asemakaava-alueella asiakkaalle ei saa aiheutua yli kuutta tuntia kestävää sähköjakelun keskeytystä eikä muilla alueilla yli 36 tuntia kestävää keskeytystä 15 vuoden siirtymäkauden jälkeen. Lisäksi pitkistä sähkökatkoista asiakkaille maksettavia vakiokorvauksia on korotettu portaittain: 8 päivän sähkökatkon jälkeen 150 % vuotuisesta verkkopalvelumaksusta ja 200 %, mikäli sähkökatkos kestää yli 12 päivää. Vuotuinen vakiokorvausmaksimi on nostettu 700 eurosta enintään 2 000 euroon vuoteen 2015 mennessä.

Sekä Suomessa että Ruotsissa on käynnissä oikeusprosessit liittyen valituksiin koskien vuosien 2012-2015 sähköverkkoliiketoiminnan taloudellista valvontajaksoa. Jaksot käynnistyivät 1.1.2012. Suomessa kantaverkkoyhtiö Fingridin valitusta käsitellään korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Ruotsissa hallinto-oikeus antoi joulukuussa sähköyhtiöitä puoltavan päätöksen. Ruotsin energiamarkkinaviranomianen valittaa kuitenkin päätöksestä ja näin ollen oikeusprosessi jatkuu.

Vuoden 2013 lopussa Fortumin sähköjakelualueiden asiakkaille oli asennettu yhteensä 620 000 tuntimittausjärjestelmällä varustettua etäluettavaa sähkömittaria (434 000 vuoden 2012 lopussa). Asennukset tehtiin kolmen vuoden aikana. Uudet mittarit ovat osa tulevaisuuden älykästä sähköverkkoa, joka mahdollistaa energian tehokkaamman käytön muun muassa ajantasaiseen sähkönkäyttöön perustuvan laskutuksen myötä ja tukee siirtymistä kohti ekologisempaa energianjakelua. Uusi tuntimittausjärjestelmää koskeva laki astui voimaan 1.1.2014.

Sähkönsiirto jakeluverkoissa TWh	IV/13	IV/12	2013	2012
Ruotsi	3,8	4,2	14,1	14,4
Suomi	2,6	2,8	9,5	9,8
Norja	0,7	0,8	2,5	2,4
Yhteensä	7,1	7,8	26,1	26,6

Sähköjakeluasiakkaiden määrä alueittain tuhansia	31.12.2013	31.12.2012
Ruotsi	903	898
Suomi	642	633
Norja	103	102
Yhteensä	1 648	1 633

Electricity Sales

Electricity Sales vastaa sähkön vähittäismyynnistä 1,2 miljoonalle yksityis- ja yritysasiakkaalle ja tarjoaa myös älykkäitä sähkötuotteita ja palveluita. Lisäksi suurille yritysasiakkaalle tarjotaan standardoituja tuotteita (Sales Trading). Fortum on yksi Pohjoismaiden johtavista hiilidioksidipäästöttömän sähkön myyjistä. Electricity Sales ostaa sähkönsä pohjoismaisesta sähköpörssistä.

Milj. euroa	IV/13	IV/12	2013	2012
Liikevaihto	196	221	744	722
- sähkönmyynti	191	214	723	697
- muu myynti	5	7	21	25
Liikevoitto	11	6	56	39
Vertailukelpoinen liikevoitto	7	10	48	39
Vertailukelpoinen EBITDA	8	10	50	40
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			39	51
Sidotun pääoman tuotto %			148,9	152,3
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %			137,9	203,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	1	1	1	1
Henkilöstön lukumäärä			496	509

Loka-joulukuu

Vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä liiketoiminta-alueen sähkönmyynti asiakkaille oli yhteensä 3,4 (3,7) TWh ja Sales Trading oli 0,3 (0,5) TWh (raportoitu vuoteen 2012 asti Muut-segmentissä). Pienempi volyyymi johtui keskimääräistä huomattavasti lämpimämmästä säästä.

Electricity Salesin vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden neljännellä neljänneksellä yhteensä 7 (10) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 11 (6) miljoonaa euroa. Siihen vaikutti johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö (Liite 4).

Tammi-joulukuu

Vuoden 2013 aikana liiketoiminta-alueen sähkönmyynti asiakkaille oli yhteensä 12,1 (12,1) TWh ja Sales Trading oli 1,5 (2,1) TWh (raportoitu Muut-segmentissä vuoteen 2012 asti).

Electricity Salesin vertailukelpoinen liikevoitto oli vuonna 2013 yhteensä 48 (39) miljoonaa euroa. Tulosta paransivat laajentunut asiakaskunta, suotuisat markkinaolosuhteet sekä Sales Trading -toiminta.

Liikevoitto oli 56 (39) miljoonaa euroa, johon vaikutti johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö (Liite 4).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä 436 (632) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 434 (621) miljoonaa euroa.

Vuonna 2013 investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat 1 299 (1 574) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritystojoja olivat 1 284 (1 558) miljoonaa euroa.

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähköntuotanto-kapasiteetti MW	Lämmöntuotanto-kapasiteetti MW	Toimitus alkaa*
Power				
Vesivoimalaitosten perusparannus	Vesivoima	10		2014
Heat				
Värtan, Ruotsi	Biopolttoaine	130	280	Q2 2016
Russia*				
Nyagan 3	Kaasu (CCGT)	418		2H 2014
Chelyabinsk 1	Kaasu (CCGT)	248	175	1H 2015
Chelyabinsk 2	Kaasu (CCGT)	248	175	1H 2015

*) Kaupallisen käytön aloitus

Power

Fortum osallistuu Teollisuuden Voima Oyj (TVO) -omistusosuutensa kautta Olkiluoto 3:n 1 600 MW:n ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen Suomessa. AREVA-Siemens -konsortiolta saatujen tietojen perusteella TVO valmistautuu siihen, että Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön valmistuminen säännölliseen sähköntuotantoon voi siirtyä vuoteen 2016.

Helmikuussa TVO:n hallitus ehdotti yhtiön osakkaille uuden 300 miljoonan euron suuruista osakaslainasitoumusta. Ehdottamallaan uudella osakaslainalla yhtiö varautuu ylläpitämään Olkiluoto 3 -projektissa riittävän omavaraisuusasteen sekä selviytymään mahdollisista projektin loppuunsaattamisen lisäviiveistä ja lisäkustannuksista. Kesäkuussa kaikki yhtiön B-osakesarjan omistajat allekirjoittivat lainasitoumuksen hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Fortumin osuus osakaslainasta on noin 25 % (75 miljoonaa euroa). Tämän lisäksi Fortum on jo aikaisemmin sitoutunut OL3-projektin osalta 300 miljoonan euron osakaslainaan, josta yhtiön osuus on myös 25 %.

Kesäkuussa TVO nosti 100 miljoonaa euroa ensimmäisestä 300 miljoonan euron osakaslainasitoumuksesta OL3-projektia varten. Fortumin osuus oli 25 miljoonaa euroa.

Tuulivoimat tuotanto aloitettiin Blaikenin tuulivoimapuistossa (75 MW) vuoden 2013 alussa. Ensimmäisten 30 tuulivoimalaitoksen testikäytöt aloitettiin helmikuussa, ja kaupallinen tuotanto käynnistyi toisella neljänneksellä 2013. Blaikenin tuulipuisto on Fortumin (40 %) ja Skellefteå Kraftin (60 %) yhteisomistuksessa.

Heinäkuussa Fortum sai päätökseen Infratek ASA:n 33 %:n omistusosuutensa myynnin Tritonin hallinnoimalle rahastolle ruotsalaisten ja norjalaisten kilpailuviranomaisten hyväksytyä kaupan. Kauppahinta oli noin 38 miljoonaa euroa. Fortum kirjasi kaupasta noin 11 miljoonan euron myyntivoiton Power-divisioonan vuoden 2013 kolmannen neljänneksen tulokseen.

Syyskuussa Fortum ja Metsähallitus sopivat myyvänsä Lapissa sijaitsevat Kuolavaara-Keulakkopään (50 MW) ja Joukhaisselän (25 MW) tuulivoimahankkeensa englantilaisen Impax Asset Management – sijoitusyhtiön hallinnoimalle Impax New Energy II Fund (NEF II) -rahastolle. Fortum omistaa hankkeista 51 % ja Metsähallitus 49 %. Kauppa toteutetaan vaiheittain ja se arvioidaan saatettavan päätökseen vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana. Kaupalla on Fortumille vähäinen tulosvaikutus ja se kirjataan Power-divisioonan tulokseen useamman kvartaalin aikana. Kauppasummaa ja muita ehtoja ei julkaista.

Heat

Tammikuussa muurattiin peruskivi Tukholman uuteen biopolttoaineita hyödyntävään CHP-laitokseen, jonka arvioidaan valmistuvan vuonna 2016. Projekti on Heat-divisioonan suurin käynnissä oleva investointihanke ja arvoltaan 500 miljoonaa euroa.

Toukokuussa vihittiin käyttöön uusi jätteitä hyödyntävä CHP-laitos Liettuan Klaipedassa. Kaupallinen toiminta aloitettiin ensimmäisen neljänneksen lopulla. Laitoksen tuotantokapasiteetti on 60 MW lämpöä ja 20 MW sähköä. Laitoksen energiatehokkuus on lähes 90 %, ja se polttaa 230 000 tonnia jätettä ja biomassaa vuodessa. Uusi voimalaitos korvaa vanhaa maakaasukäyttöistä kapasiteettia Klaipedassa ja vähentää hiilidioksidipäästöjä noin 100 000 tonnia vuodessa.

Kesäkuussa vihittiin käyttöön Fortumin uusi biovoimalaitos Järvenpäässä. Kaupallinen tuotanto käynnistyi toukokuussa. CHP-laitoksen kapasiteetti on 63 MW lämpöä ja 23 MW sähköä. Kesäkuussa Fortum ilmoitti myös ostavansa kaukolämpötoimintoja Tartossa Virossa kaukolämpöyhtiö Erakütelta. Fortum suunnittelee liittävänsä uuden verkon myöhemmin osaksi nykyistä kaukolämpöverkkoaan, johon tuotetaan lämpö yhtiön omassa biomassalla ja turpeella toimivassa CHP-laitoksessa Tartossa. Uuden kaukolämpöverkon yhdistäminen Fortumin verkkoon lisää biopolttoaineiden käyttöä, vähentää hiilidioksidipäästöjä ja parantaa kaukolämmön tuotannon tehokkuutta. Kaupan jälkeen koko Tarton kaukolämpöverkko on Fortumin omistuksessa.

Syyskuussa Fortum vihki käyttöön ensimmäisen suuren mittakaavan biopolttoainekäyttöisen CHP-laitoksen Jelgavassa Latviassa. Uusi laitos kattaa noin 85 % kaupungin lämmönkysynnästä. Fortumin uusi voimalaitos käyttää polttoaineena puuhaketta ja korvaa maakaasulla tuotettua lämpöä. Jelgavan voimalaitoksen kapasiteetti on 23 MW sähköä ja 45 MW lämpöä. Laitos tuottaa vuodessa noin 110 gigawattituntia (GWh) sähköä ja 230 GWh lämpöä.

Lokakuussa Fortum ilmoitti myyneensä Kuusamon sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa suomalaiselle energiayhtiö Adven Oy:lle. Kaupalla on Fortumille vähäinen tulosvaikutus.

Marraskuussa Fortum myi 50 prosentin omistusosuutensa Riihimäen Kaukolämpö Oy:ssä Riihimäen kaupungille. Kaupalla on Fortumille vähäinen tulosvaikutus. Kokonaiskauppahinta on 11 miljoonaa euroa.

Marraskuussa Fortum vihki käyttöön toisen yksikön Bristan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksella (CHP) Sigtunassa Tukholman lähellä. Brista 2 käyttää vuosittain 240 000 tonnia jätettä lämmön- ja sähköntuotantoon. Laitosyksikön tuotantokapasiteetti on 57 megawattia (MW) lämpöä ja 20 MW sähköä. Vuosittainen lämmöntuotanto on noin 500 gigawattituntia (GWh) ja arvioitu sähkön vuosituotanto on 140 GWh. Fortum omistaa laitoksen (85 %) kunnallisen energiayhtiö Sollentuna Energin (15 %) kanssa. Viimeiset testit tuotantotoiminnan käynnistämiseksi aloitettiin vuoden 2013 lopulla.

Vuonna 2013 Heat-divisioona toi markkinoille uuden kaupallisen konseptin bioöljyn tuottamiseksi. Lämmön ja sähköntuotannon lisäksi niin kutsutuissa CHP+-laitoksissa, joihin on integroitu pyrolyysilaitteisto, voidaan tuottaa myös bioöljyä. Maailman ensimmäinen kaupallisen mittakaavan CHP+-laitos sijaitsee Joensuussa, missä bioöljyä valmistetaan ns. nopeapyrolyysitekniikalla. Uuden bioöljylaitoksen 50 000 tonnin vuosituotanto vastaa yli 10 000 pientalon lämmitystarvetta. Fortum Otso® -bioöljyä voidaan käyttää lämpölaitoksilla tai teollisuushöyryn tuotannossa korvaamaan raskasta ja kevyttä polttoöljyä. Tulevaisuudessa bioöljy voi toimia raaka-aineena erilaisille biokemikaaleille tai liikenteen polttoaineille.

Joulukuussa Fortum ilmoitti myyvänsä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa ja maakaasu- ja kaukolämpöverkkonsa Nokialla Leppäkosken Sähkö -konsernille. Fortum ilmoitti myös myyneensä Eurassa sijaitsevan Kauttuan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa suomalaiselle energiayhtiö Adven Oy:lle. Kaupoilla on Fortumille vähäinen tulosvaikutus ja osapuolet ovat sopineet, etteivät julkista kauppahintoja. Lisäksi Fortumin Uimaharjun sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitos siirtyi joulukuussa Stora Ensolle vuonna 1990 tehdyn sopimuksen mukaisesti. Stora Enson maksama sopimuksen mukainen siirtohintana oli noin 15 miljoonaa euroa, ja tulosvaikutus Fortumille oli marginaalinen.

Russia

Maaliskuun lopulla Fortum sai päätökseen Nyaganin 1-yksikön viimeiset rakennusvaiheet ja alkoi näin ollen saada kapasiteettimaksuja 1.7.2013 lähtien. Yksikön sertifioitu kapasiteetti on yli 420 MW.

1.12.2013 lähtien Nyaganin 2-yksikkö aloitti kaupallisen tuotannon ja alkoi näin ollen saada kapasiteettimaksuja. Toisen yksikön sertifioitu kapasiteetti on 424 MW.

Distribution

Kesäkuussa Fortum myi 47,9 prosentin osuutensa ruotsalaisesta Härjeåns Kraft Ab:sta suomalaiselle energiayhtiö Oy Herrfors Ab:lle, joka on Katternö-konsernin tytäryhtiö. Kauppahinta oli 445 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 51 miljoonaa euroa). Kauppa saatiin päätökseen heinäkuussa, 17 miljoonan euron myyntivoitto kirjattiin Distribution-liiketoiminta-alueen vuoden 2013 kolmannen neljänneksen tulokseen.

Joulukuussa Fortum kertoi saattaneensa päätökseen tammikuussa 2013 käynnistämänsä sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin. Perusteellisen analyysin jälkeen yhtiö arvioi parhaaksi vaihtoehdoksi sähkönsiirtoliiketoiminnoista luopumisen niin siirtoliiketoiminnan, sen asiakkaiden, Fortumin osakkeenomistajien kuin yhtiön muun liiketoiminnankin kannalta. Fortum arvioi mahdollisia tulevia myyntimahdollisuuksia maittain.

Joulukuussa Fortum julkisti myös myyvänsä Suomen sähkönsiirtoliiketoimintansa Suomi Power Networks Oy:lle. Yritysjärjestelyn velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Yhtiö arvioi saattavansa yritysjärjestelyn päätökseen vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana tarvittavien viranomaishyväksyntöjen ja tavanomaisten yrityskaupan ehtojen toteuduttua. Fortum ennakoi kirjaavansa yritysjärjestelystä 1,8-1,9 miljardin euron myyntivoiton eli noin 2,0 euroa osaketta kohden.

Muut

Kesäkuussa Fortum osti aurinkokennoteknologiaan perustuvan voimalaitoksen Luoteis-Intiasta Rajasthanin osavaltiota. Yhtiön lyhyen aikavälin tavoitteena on hankkia pienimuotoisen sähköntuotannon avulla kokemusta erilaisista aurinkoteknologioista ja Intian sähkömarkkinoista. Voimalaitoksen tekninen nimelliskapasiteetti on 5,4 MW ja vuosituotanto noin 9 GWh. Laitos saa tuottamalleen sähkölle markkinahintaa korkeampaa takuuhintaa 25 vuoden ajan. Takuuhinnat ja ajanjakso on määritelty investointien riittävän tuoton varmistamiseksi. Lyhyellä aikavälillä Fortumin suunnitelma on kehittää osaamistaan Intiassa ja investoida yhteensä joitakin kymmeniä miljoonia euroja sisältäen aurinkoenergiaan perustuvaan sähköntuotantoon kesäkuussa tehdyn hankinnan.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osake on noteerattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki). Vuonna 2013 Helsingin pörssissä vaihdettiin yhteensä 465,0 (494,8) miljoonaa Fortum Oyj:n osaketta, arvoltaan 7 027 miljoonaa euroa. Fortumin osakkeen korkein noteeraus jakson aikana oli 18,18 euroa ja alin 13,10 euroa. Vaihdon painotettu keskiarvo oli 15,11 euroa. Vuoden 2013 viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 16,63 (14,15) euroa. Fortumin markkina-arvo viimeisen neljänneksen viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli noin 14 774 miljoonaa euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla – esimerkiksi Boat-, BATS-, Chi-X- ja Turquoise-markkinoilla – sekä OTC-markkinoilla. Vuoden 2013 aikana noin 58 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin NASDAQ OMX Helsingissä.

Vuoden 2013 lopussa Fortum Oyj:n osakepääoma oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 367 045 kappaletta. Fortum Oyj ei omistanut omia osakkeitaan.

Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 132 072. Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli neljänneksen lopussa 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus neljänneksen lopussa oli 26,2 %.

Fortumin hallituksella ei ole yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen, optiolainojen tai uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseksi.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminta on keskittynyt pääasiassa Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Vuoden lopussa henkilöstön kokonaismäärä oli 9 886 (vuoden 2012 lopussa 10 371).

Vuoden 2013 joulukuun lopussa Power-divisioonassa oli 1 709 (1 846) työntekijää, Heat-divisioonassa 2 102 (2 212), Russia-divisioonassa 4 162 (4 253), Distributionissa 852 (870) ja Electricity Salesissa 496 (509). Muun henkilöstön määrä oli joulukuun lopussa 565 (681).

Fortumin tehostamisohjelmasta mahdollisesti aiheutuvat henkilöstövähennykset on pyritty toteuttamaan luonnollisen poistuman, vapautuvien tehtävien uudelleenjärjestelyjen ja eläkkeelle siirtymisten kautta. Vuoden 2013 aikana tehostamisohjelma eteni suunnitellusti ja Fortumin tehostamisohjelman aikana avoimet työpaikat on pyritty ensisijaisesti täyttämään sisäisesti. Henkilöstön sisäistä liikkuvuutta on kehitetty vuoden aikana. Työntekijöiden sisäinen liikkuvuus eri maiden ja divisioonien välillä vahvistaa osaamista ja parantaa hyvien käytäntöjen jalkautumista laajasti organisaatiossa.

Tutkimus ja kehitys

Kestävä kehitys on keskeinen osa Fortumin strategiaa, ja Fortumin tutkimus- ja kehitystoiminta (T&K) edistää ympäristömyönteisten energiaratkaisujen toteuttamista. Investoinnit uusiutuvan energiantuotannon kehittämiseen, kuten aalto- ja aurinkoenergiaan, ovat olennainen osa Fortumin strategian toteuttamista.

Raportointijakson aikana Fortum ilmoitti osallistuvansa Tulevaisuuden kestävä bioenergiaratkaisut -tutkimusohjelmaan (Sustainable Bioenergy Solutions for Tomorrow (BEST)), joka on kahden strategisen huippuosaamisen keskittymän (Strategic Centres for Science, Technology and Innovation, SHOK), CLEEN Oy:n ja FIBIC Oy:n perustama. Ohjelma on ensimmäinen kahden SHOKin yhteishanke, ja sen tavoitteena on tehdä täysin uudenlaista yhteistyötä metsä- ja energiasektoreilla.

Fortum on myös allekirjoittanut ranskalaisen meriteollisuusalan suuryrityksen DCNS:n ja AW-Energyn kanssa aaltovoiman tutkimusta ja kehitystä koskevan yhteistyösopimuksen. Osana sopimusta yhtiöt ryhtyvät yhdessä kehittämään 1,5 MW:n aaltovoiman koehanketta Ranskan Bretagnessa. Fortum vastaa hankekehityksestä ja omistaa aaltovoiman koepuiston. Sopimus on jatkoa Fortumin ja DCNS:n vuonna 2011 aloittamalle aaltovoiman tutkimus- ja kehitysyhteistyölle.

Tämän lisäksi Global District Energy Climate Award -organisaatio myönsi Fortumille innovaatiopalkinnon. Palkinto myönnettiin investointiprojektista, jossa nopeapyrolyysiteknologiaan perustuva bioöljylaitos yhdistetään olemassa olevaan sähkö- ja lämmöntuotantoon ja kaukolämpöverkkoon. Vuoden lopulla käyttöön otettu bioöljylaitos Joensuussa on teollisessa mittakaavassa ensimmäinen laatuaan koko maailmassa. Bioöljyn käytöllä on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia. Bioöljyllä tuotetulla energialla voidaan vähentää hiilidioksidipäästöjä jopa 90 % fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna.

Fortum osti aurinkokennoteknologiaan perustuvan voimalaitoksen Luoteis-Intiasta Rajasthanin osavaltiota. Yhtiön lyhyen aikavälin tavoitteena on hankkia pienimuotoisen sähköntuotannon avulla kokemusta erilaisista aurinkoteknologioista.

Fortum raportoi tutkimus- ja kehitykseen menot vuositasolla. Vuonna 2013 Fortumin T&K-menot olivat 49 miljoonaa euroa (41 miljoonaa vuonna 2012) eli 0,8 % liikevaihdosta (0,7 % vuonna 2012).

Kestävä kehitys

Fortum pyrkii ottamaan huomioon liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun. Fortumin kestävä kehitys tavoitteet muodostuvat konsernitason avainmittareista sekä divisioonatason mittareista.

Konsernin kestävä kehitys tavoitteet painottavat Fortumin yhteiskunnallista roolia ja mittaavat ympäristö- ja turvallisuustavoitteiden lisäksi yhtiön mainetta, asiakastytyvyyttä sekä sähkön ja lämmön toimitusvarmuutta.

Kestävä kehitys tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Vuoden 2013 alusta alkaen kestävä kehitys avainmittareiden tulokset raportoidaan säännöllisesti myös Fortumin hallitukselle. Kesäkuussa 2013 hallitus päätti alkaa käsitellä kestävä kehitys liittyviä asioita entistä systemaattisemmin ja lisäksi työjärjestykseensä kestävä kehitys politiikan hyväksymisen, tavoitteiden asettamisen sekä niiden toteutumisen seurannan ja Fortumin kestävä kehitys raportin katselmoiminen.

Yhtiö on listattuna STOXX Global ESG Leaders, NASDAQ OMX ja OMX GES Sustainability Finland -indekseissä. Lokakuussa 2013 Fortum palkittiin Pohjoismaiden parhaana yrityksenä ilmastoasioiden hallintaan ja raportointiin keskittyvässä Nordic Climate Disclosure Leadership -indeksissä. Yhtiö sai arvioinnissa kaikkien aikojen parhaan tuloksensa - täydet 100 pistettä. Joulukuussa Fortum listattiin ECPI® Indices -indeksiin.

Fortumin kestävä kehitys tavoitteet ja tulokset

Tavoitteet	IV13	2013	Viiden vuoden keskiarvo	
Sähköntuotannon CO ₂ -ominaispäästö EU:ssa (viiden vuoden keskiarvo), g/kWh	< 80	65	70	66
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästö (viiden vuoden keskiarvo), g/kWh	< 200	195	196	186
Polttoaineiden käytön kokonaishyötysuhde (viiden vuoden keskiarvo), %	> 70	67	61	66
Ympäristöpoikkeamat	< 40	16	51	
CHP-laitosten energiakäytettävyys EU:ssa, %	> 92	93	94	
SAIDI*, minuuttia vuonna 2013	< 110	157	220	
Tapaturmataajuus (LWIF) omalle henkilöstölle	< 1.0	1,2	1,1	

* System Average Interruption Duration Index, keskimääräinen keskeytyksen kesto asiakasta kohti

Yhtiön mainetta ja asiakastytyvyyttä koskevia tavoitteita seurataan vuositasolla. Vuonna 2013 yhtiön maine keskeisten avainsidosryhmien osalta oli hyvä ja tulos One Fortum –tutkimuksella mitattuna 69,8 (tavoite vuodelle 2013 oli 69,6). Asiakastytyvyys parani kaikissa divisioonissa.

Taloudellinen vastuu

Taloudellisen vastuun keskeisiä tekijöitä ovat kilpailukyky, taloudellinen menestys ja markkinaehtoinen tuotanto. Tavoitteena on luoda pitkällä aikavälillä taloudellista arvoa, kannattavaa kasvua ja lisäarvoa osakkeenomistajille, asiakkaille, työntekijöille, tavarantoimittajille ja muille avainsidosryhmille yhtiön toiminta-alueilla. Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum mittaa taloudellista menestystään tunnusluvuilla, joita ovat sijoitetun pääoman tuotto (tavoite: 12 %), oman pääoman tuotto (tavoite: 14 %) ja pääomarakenne (tavoite: vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate eli EBITDA noin 3). Lisäksi Fortum käyttää GRI:n (Global Reporting Initiative) G3.1-indikaattoreita soveltuvin osin taloudellisesta vastuusta raportointiin.

Ympäristövastuu

Ilmastonmuutoksen hillitseminen, luonnonvarojen tehokas käyttö sekä energiantuotannon, jakelun ja toimitusketjun ympäristövaikutusten hallinta ovat keskeinen osa Fortumin ympäristövastuuta. Ympäristövastuussa korostuu yhtiön osaaminen CO₂-päästöttömässä vesi- ja ydinvoimatuotannossa sekä energiatehokkaassa CHP-tuotannossa. Fortumin konsernitason ympäristötavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöihin, energiatehokkuuteen ja ympäristöpoikkeamien hallintaan. Syyskuun 2013 lopussa 96% Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta sekä jakelusta kaikissa toimintamaissa oli ISO 14001 -ympäristösertifioitu.

Fortumin ilmastotavoitteet seuraavalle viidelle vuodelle ovat: sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt EU:n alueella alle 80 grammaa kilowattitunnilta (g/kWh) ja kokonaisenergiantuotannon (sähkö ja lämpö) hiilidioksidin ominaispäästöt alle 200 g/kWh kattaen kaikki toimintamaat. Molemmat tavoitteet on laskettu viiden vuoden keskiarvona. Joulukuun 2013 lopussa sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöjen viiden vuoden keskiarvo EU:n alueella oli 66 (60) g/kWh ja kokonaisenergiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 186(179) g/kWh. Molemmat olivat tavoitetasoa parempia tuloksia.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt vuonna 2013 olivat 20,9 (20,7) miljoonaa tonnia (Mt), josta 6,0 (4,8) Mt kuului EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piiriin. Vuodesta 2013 lähtien sähköntuotanto ei enää saa ilmaisia päästöoikeuksia EU:n päästökauppajärjestelmässä. Myös lämmöntuotannon ilmaisia päästöoikeuksien määrä vähenee asteittain vuosina 2013-2020. Laitoskohtaisia ilmaisten päästöoikeuksien määriä vuodelle 2013 ei ole vielä vahvistettu. Alustavan arvion mukaan Fortum saisi ilmaisia päästöoikeuksia noin 3,0 Mt, mikä on selvästi vähemmän kuin 5,4 Mt vuonna 2012.

Fortumin hiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	IV/13	IV/12	2013	2012
Kokonaispäästöt	5,6	6,2	21,3	20,7
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,4	1,7	6,0	4,8
Myönnetyt päästöoikeudet			3,0*	5,4
Päästöt Venäjällä	4,2	4,5	15,3	15,6

*Odottaa Euroopan komission hyväksyntää

Fortumin tavoitteena on nostaa polttoaineiden käytön tehokkuus 70 %:iin viiden vuoden keskiarvona laskettuna. Vuonna 2013 polttoaineiden käytön tehokkuus oli 61 % (64 %) ja viiden vuoden keskiarvo vuoden lopussa oli 66 % (67 %), mikä on alle tavoitteen.

Fortumin tavoite ympäristöpoikkeamien hallinnassa on alle 40 poikkeamaa vuodessa. Vuonna 2013 Fortumin toiminnoissa tapahtui 51 (36) ympäristöpoikkeamaa. Näihin kuului 19 öljyvuotoa, 12 tulipaltoa, 14 ympäristölupapoikkeamaa, 4 räjähdystä ja 2 INES 1 -luokan ydinlaitostapahtumaa (INES=International Nuclear Event Scale). Millään näistä poikkeamista ei ollut huomattavia ympäristövaikutuksia, eikä niillä ollut merkittävää taloudellista vaikutusta Fortumille.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun osa-alueella Fortumin innovaatiot sekä vähäpäästöisen sähkön ja lämmön toimitusvarmuus tukevat yhteiskunnan kehittämistä ja lisäävät hyvinvointia. Painotamme hyvänä yrityskansalaisena toimimista sekä turvallisten työolojen varmistamista kaikissa Fortumin toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille ja urakoitsijoille. Vuoden 2013 lopussa OHSAS 18001-sertifiointi kattoi 75 % Fortumin sähkön ja lämmön tuotanto- ja jakelutoiminnasta maailmanlaajuisesti.

Vuonna 2013 Fortumin eurooppalaisten CHP-laitosten energiakäytettävyyttä oli 93,9 % (90,9 %), mikä on yli vuotuisen tavoitetaso 92 %. Sähkönjakelussa kumulatiivinen SAIDI (System Average Interruption Duration Index) oli tammi-joulukuussa 220 minuuttia (103), kun vuoden tavoite oli alle 110 minuuttia. Korkean SAIDIn aiheuttivat joulukuun ankarat myrskyt Suomessa ja Ruotsissa.

Vuonna 2013 omien työntekijöiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (LWIF) oli 1,1 (1,5). Tämä on lähellä Fortumin turvallisuustavoitetta, joka on vähemmän kuin 1 miljoonaa työtuntia kohti omalle henkilöstölle. Toisin kuin oman henkilöstön osalta, urakoitsijoidemme turvallisuus ei kehittynyt halutulla tavalla. Tapaturmataajuus nousi vuoteen 2012 verrattuna. Vuonna 2013 on tehty turvallisuutta parantavia toimenpiteitä, kuten täsmennetty ohjeistusta ja vaatimuksia sekä lisätty riskialttiiden töiden valvontaa, sillä Fortumin ehdoton tavoite on välttää vakavat tapaturmat.

Fortum harjoittaa liiketoimintaa liikekumppaneiden kanssa, jotka toimivat vastuullisesti ja noudattavat sekä Fortumin Toimintaohjetta (Code of Conduct) että Fortumin Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille (Supplier Code of Conduct). Vuoden aikana Fortum auditoi 13 toimittajaa. Painopistealueina auditoinneissa olivat biopolttoainetoimittajat ja urakoitsijat.

Muutoksia Fortumin johdossa

Maaliskuussa Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuulalta diagnosoitiin hoitoa vaativa sairaus ja hän jäi välittömästi sairauslomalle. Hänen sijaisenaan toimi Fortumin talousjohtaja Markus Rauramo. Toimitusjohtaja Kuula palasi töihin marraskuun jälkimmäisellä puoliskolla.

Oikeustieteen kandidaatti, LL.M. (Columbia University, New York) Kaarina Ståhlberg (46) nimitettiin 1.9.2013 alkaen Fortumin lakiasiaintoimittajaksi (General Counsel) ja yhtiön johtoryhmän jäseneksi. Hän raportoi toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous 2013

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 9.4.2013. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin vuoden 2012 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden Fortumin hallitukselle ja toimitusjohtajalle koko vuodelta 2012.

Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2012 maksetaan osinkoa 1,00 euroa osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 12.4.2013, ja osinko maksettiin 19.4.2013.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Sari Baldauf, hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Christian Ramm-Schmidt ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Mino Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola, Kim Ignatius ja Joshua Larson.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten palkkiot seuraavasti: puheenjohtaja 75 000 euroa/vuosi, varapuheenjohtaja 57 000 euroa/vuosi ja hallituksen jäsenet 40 000 euroa/vuosi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimivalle jäsenelle maksetaan 57 000 euroa/vuosi siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Lisäksi hallituksen ja sen valiokuntien kokouksista maksetaan 600 euron palkkio. Kokouspalkkio maksetaan

kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella Euroopassa asuville hallituksen jäsenille ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella asuville hallituksen jäsenille. Hallituksen jäsenten matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Yhtiökokous päätti hallituksen esityksestä perustaa pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan. Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella ja esitellä varsinaiselle yhtiökokoukselle ja tarvittaessa ylimääräiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenten palkitsemisesta, ehdotus hallituksen jäsenten lukumääräksi ja ehdotus hallituksen jäseniksi. Lisäksi toimikunnan tehtävänä on etsiä hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita. Nimitystoimikunta koostuu neljästä jäsenestä, joista yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa ovat kukin oikeutettuja nimeämään yhden jäsenen. Yhtiön kulloinenkin hallituksen puheenjohtaja toimii toimikunnan neljäntenä jäsenenä. Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle nimitystoimikunnan ensimmäisen kokouksen. Toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jonka kutsusta toimikunta jatkossa kokoontuu. Kun toimikunta on valittu, yhtiö julkistaa kokoonpanon tiedotteella. Nimitystoimikunta perustettiin toimimaan toistaiseksi, kunnes yhtiökokous toisin päättää. Toimikunnan jäsenet nimitetään vuosittain ja jäsenten toimikausi päättyy, kun toimikuntaan on nimitetty uudet jäsenet.

Toimikunnan tulee toimittaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle vuosittain varsinaista yhtiökokousta edeltävän tammikuun 31. päivään mennessä. Ylimääräiselle yhtiökokoukselle tehtävät ehdotukset tulee toimittaa yhtiön hallitukselle siten, että ne voidaan sisällyttää yhtiökokoukseen.

Tämän lisäksi varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiökokous päätti maksaa tilintarkastajalle palkkiota yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Päivitetty osinkopolitiikka

Huhtikuussa Fortumin hallitus päätti päivittää yhtiön osinkopolitiikan. Uusi osinkopolitiikka varmistaa, että osakkeenomistajat saavat asianmukaisen korvauksen sijoittamalleen pääomalle. Poliitiikkaa tukee yhtiön pitkän aikavälin strategia, joka tähtää osakekohtaisen tuloksen, ja sen myötä osingon kasvattamiseen. Hallitus perustaa osinkoehdotuksensa laaja-alaiselle tarkastelulle, joka kattaa makrotalouden, taseen vahvuudet sekä tulevaisuuden investointisuunnitelmat. Fortum Oyj:n tavoitteena on maksaa vakaa, kestävä ja aikaa myöten kasvava osinko, joka on 50 - 80 % osakekohtaisesta tuloksesta ilman kertaluonteisia eräiä.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Helmikuussa Fortum ilmoitti siirtyvänsä uuteen liiketoimintarakenteeseen 1.3.2014 alkaen. Muutoksen tavoitteena on vahvistaa strategian toteuttamisedellytyksiä nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Fortum raportoi tuloksensa uuden liiketoimintarakenteen mukaisesti vuoden 2014 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

Uusi liiketoimintarakenne koostuu neljästä raportointisegmentistä ja esikuntatoiminnoista. Raportointisegmentit ovat: Heat, Electricity Sales and Solutions; Power and Technology; Russia ja Distribution. Esikuntatoiminnot ovat: Talous, Strategia ja yritysjärjestelyt, Lakiasiat, Henkilöstö ja IT, Viestintä sekä Yhteiskuntasuhteet.

Matti Ruotsala nimitetään Chief Operating Officeriksi (COO) ja toimitusjohtajan varamieheksi. Fortumin talousjohtajaksi (CFO) nimitetään Timo Karttinen, joka myös johtaa Distribution-divisioonaa. Markus Rauramo jatkaa uudessa roolissa Heat, Electricity Sales and Solutions -divisioonan johtajana, Per Langer Hydro Power and Technology -divisioonan johtajana ja Alexander Chuvaev Russia-divisioonan johtajana.

Uusina jäseninä johtoryhmään nimitetään ydin- ja lauhdevoimaliiketoiminnasta vastaava johtaja Tiina Tuomela; strategiasta ja yritysjärjestelyistä vastaava johtaja Kari Kautinen, sekä yhteiskuntasuhteista vastaava johtaja Esa Hyvärinen.

Näkymät

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos on altis useille strategisille, poliittisille, taloudellisille ja operatiivisille riskeille. Fortumin tuloksen kannalta tärkein tekijä on sähkön tukkuhinta Pohjoismaissa. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat kysynnän ja tarjonnan tasapaino, polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne. Fortumin investointiohjelman valmistuminen Venäjällä on myös yksi yhtiön tuloskasvun avaintekijöistä johtuen kasvavasta tuotantokapasiteetista.

Maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen ja epävakaa taloustilanne Euroopassa pitävät talouden kasvunäkymiä arvaamattomina. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa raaka-aineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, ja tämä saattaa ylläpitää sähkön tukkuhinnan laskupainetta Pohjoismaissa lyhyellä aikavälillä. Venäjän liiketoiminnan osalta avaintekijöitä ovat kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn liittyvä kehitys sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Investointiohjelmaan liittyvät operatiiviset riskit ovat edelleen olemassa. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyys vaikuttavat myös kannattavuuteen kaikilla alueilla. Lisäksi talouden turbulenssin seurauksena suuremmilla valuuttakurssivaihteluilla voi erityisesti Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan osalta olla sekä muunto- että transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen. Pohjoismaissa energiatoimialan lainsäädännöllinen ja verotuksellinen ympäristö on lisännyt sähköyhtiöiden riskejä.

Pohjoismaiset markkinat

Makrotalouden epävarmuudesta huolimatta sähkön osuus kokonaisenergiankulutuksesta jatkaa kasvuaan. Fortumin arvioi edelleen, että vuosittainen sähkönkulutus kasvaa Pohjoismaissa keskimäärin 0,5 %, mutta lähivuosien kasvuvauhti riippuu paljolti Euroopan ja etenkin Pohjoismaiden makrotalouden kehityksestä. Uusi 650 megawatin Estlink-2 -tasasähköyhteys Suomen ja Viron välillä lisää Pohjoismaiden ja Baltian markkinoiden välistä kytkentää.

Vuoden 2013 neljännen neljänneksen aikana öljyn hinta vahvistui kun taas hiilen ja CO₂-päästöoikeuksien (EUA) hinnat päättyivät avaustasoille. Sähkön termiinihinnat seuraavalle 12 kuukaudelle heikentyi selvästi Pohjoismaissa mutta Saksassa hintataso pysyi suhteellisen ennallaan.

Tammikuun 2014 lopulla hiilen termiinihinta (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2014 oli noin 81 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja hiilidioksidipäästöoikeuksien markkinahinta (EUA) vuodelle 2014 noin 6 euroa hiilidioksiditonnia kohti.

Tammikuun 2014 lopulla sähkön termiinihinta Nord Poolissa loppuvuodelle 2014 oli noin 32 euroa/MWh. Sähkön termiinihinta vuodelle 2015 oli noin 33 euroa/MWh ja vuodelle 2016 noin 33 euroa/MWh. Saksassa sähkön termiinihinta loppuvuodelle 2014 oli noin 36 euroa/MWh ja vuodelle 2015 noin 37 euroa/MWh.

Tammikuun 2014 lopulla Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 1 TWh yli keskimääräisen tason ja noin 1 TWh yli vuoden 2013 vastaavan ajankohdan tason.

Power

Fortumin Power-divisioonan pohjoismaiseen sähkönhintaan vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Mikäli sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, Power-divisioonan pohjoismaisen sähkön saavuttaman tukkumyyntihinnan 1 euron muutos megawattituntia kohti johtaa noin 45

miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Lisäksi Power-divisioonan vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikuttaa mahdollinen lämpövoimatuotannon määrä ja siitä saatava tuotto.

Ruotsin ydinvoimalaitoksissa meneillään olevien monivuotisten investointiohjelmien tavoitteena on parantaa turvallisuutta ja käytettävyyttä sekä lisätä nykyisten laitosten kapasiteettia. Investointiohjelmien toteuttaminen saattaa kuitenkin vaikuttaa käytettävyyteen. Investointiohjelmat vaikuttavat Fortumin ydinvoimaosakkuusyhtiöiltään ostaman sähkön hankintakustannuksiin lisäämällä poistoja ja rahoituskuluja osakkuusyhtiöissä.

Venäjä

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määriteltä riittävän investointituoton varmistamiseksi.

Kapasiteettimaksut hallituksen investointivelvoitesopimuksiin kuulumattomalle kapasiteetille määräytyvät huutokaupalla (CCS – ”vanha kapasiteetti”). Vuotta 2014 koskeva kapasiteetti huutokauppa pidettiin syyskuussa 2013. Suurin osa Fortumin voimalaitoksista tuli valituksi huutokaupassa, ja hinnat olivat korkeammalla tasolla kuin vuodelle 2013. Huutokaupan ulkopuolelle jäi Fortumille 132 MW kapasiteettia, mikä vastaa noin 4,6 prosenttia kaikesta huutokauppaan osallistuneesta Fortumin käyttöön otetusta kapasiteetista. Koko Fortumin kapasiteetti sai osallistua huutokauppaan vuodelle 2014.

Fortumin Russia-divisioonan uusi kapasiteetti (CSA) on tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Uusien laitosyksiköiden myötä tuotanto ja myyntitulot kasvavat, ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Kapasiteettimaksut vaihtelevat kuitenkin voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyyden vaikutukset vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskevien sääntöjen mukaisesti. Viranomaisen tarkastelee kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta. Tarkastelussa huomioidaan sähkönmyyntituotot, ja on mahdollista, että sen seurauksena myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja muutetaan. Kapasiteettimaksut voivat myös vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta.

Fortum arvioi, että Nyaganin 3-yksikkö valmistuu vuoden 2014 lopussa. Kapasiteettimaksut Nyaganin 3-yksiköstä alkavat 1.1.2015. Tämä on vuotta aiemmin kuin mitä alun perin vuonna 2008 suunniteltiin. CSA-sopimuksen mukaisesti viivästymissakkoja ei voida periä Nyagan 3-yksikön osalta ennen tammikuun alkua 2016.

Venäjän investointiohjelman kaksi viimeistä yksikköä rakennetaan Tšeljabinskiin Uralille. Alun perin yksiköt oli tarkoitus rakentaa Tjumenin alueelle Länsi-Siperiaan. Nykyisen Chelyabinsk GRES - laitoksen alueelle rakennettavan kahden uuden yksikön valmistumista, minkä oli suunniteltu tapahtuvan vuoden 2014 loppuun mennessä, on viivästetty hieman lähinnä laajan perustustyön takia. Yksiköt on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2015 ensimmäisellä vuosipuoliskolla eikä tämä viivästyminen johda sakkoihin. Lisäksi Fortum suunnittelee uudistavansa voimalaitoksen nykyistä laitteistoa ja korottavansa sen tehoa.

Investointiohjelman loppuosan arvo tammikuussa 2014 oli joulukuun 2013 lopun valuuttakursseilla laskettuna noin 0,5 miljardia euroa.

Meneillään olevan investointiohjelman valmistuttua vuoden 2015 puoleenväliin mennessä Fortumin tavoitteena on saavuttaa noin 500 miljoonan euron vuosittainen liikevoittotaso (EBIT) vuoden 2015 aikana Russia-divisioonassa ja tuottaa positiivista taloudellista lisäarvoa Venäjällä. Venäjän hallituksen aiempina tavoitteena oli nostaa kaasun hintaa 15 % vuodessa, jotta Venäjän kaasun hinta suhteessa Euroopan hintaan saavuttaisi pariteetin vuoteen 2018 mennessä. Nyt Venäjän talouskehitysministeriö ennustaa paljon matalampia vuotuisia korotuksia. Russia-divisioonan tulokseen vaikuttavat mahdolliset muutokset kaasun hinnassa, valuuttakursseissa sekä lainsäädännössä. Suunnitellut kaasuhintakorotus ja heikentynyt Venäjän rupla tekevät

tavoiteltavan noin 500 miljoonan euron vuosittaisen liikevoittotason (EBIT) saavuttamisen Russia-divisioonalle haastavammaksi, mutta Fortum pyrkii lieventämään näitä negatiivisia vaikutuksia kaikin mahdollisin keinoin.

Vuonna 2013 energiaministeriö avasi julkisen keskustelun ehdottamalla uuden markkinamallin luomista lämpöliiketoimintaan. Mallin tarkoituksena on varmistaa siirtymä taloudellisesti kestäväille lämpötariffitasolle vuoteen 2020 mennessä ja houkuttaa investointeja lämpömarkkinoille. Uusi lainsäädäntö on vasta valmisteluvaiheessa ja sitä kehitetään eteenpäin vuoden 2014 aikana.

Vuodesta 2013 lähtien kaasun tukkuhintaa (ei koske kotitalouksia ja teollisia asiakkaita) on arvioitu vuosineljänneksittäin. Helmikuussa 2013 Venäjän tariffilautakunta (FST) hyväksyi päätöksen, jonka mukaisesti vuoden 2013 toisesta neljänneksestä lähtien kaasun tukkumyyntihintoja lasketaan 3 %:lla teollisille kuluttajille ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. 1.7.2013 alkaen Venäjän hallitus päätti korottaa kaasun hintaa 15 %:lla verrattuna kesäkuun 2013 tasoon. Lokakuussa hintoja korotettiin edelleen 1,9 %, jotta saavutettaisiin tavoiteltu 15 % vuotuinen korotus vuoteen 2012 verrattuna. Venäjän talouskehitysministeriön mukaan kaasuhintojen indeksointia ei suoriteta heinäkuussa 2014. Tästä huolimatta vuotuisen kaasuinnan nousun arvioidaan olevan 7,6 % vuonna 2014.

Distribution

Fortum on kertonut saattaneensa päätökseen tammikuussa 2013 käynnistämänsä sähkösiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin. Tämän tuloksena Fortum arvioi mahdollisia lisämyyntimahdollisuuksia maittain.

Fortumin Suomen sähkösiirtoliiketoiminta myydään Suomi Power Networks Oy:lle. Yhtiö arvioi saattavansa yritysjärjestelyn päätökseen vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana tarvittavien viranomaishyväksyntöjen ja tavanomaisten yrityskaupan ehtojen toteuduttua. Yritysjärjestelyn velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Fortum ennakoi kirjaavansa yritysjärjestelystä 1,8-1,9 miljardin euron myyntivoiton eli noin 2,0 euroa osaketta kohden. Kaupan mukana siirtyy vanhoina työntekijöinä 340 henkilöä (Liite 6).

Ruotsissa määritellään sähköverkon tuottoa säätelevää valvontamallia seuraavalle valvontajaksolle, joka kattaa vuodet 2016-2019. Energiamarkkinaviranomaisen ensimmäistä ehdotusta odotetaan vuoden 2014 ensimmäiselle neljännekselle.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Fortum arvioi investointiensä olevan noin 0,9–1,1 miljardia euroa vuonna 2014. Luvut eivät sisällä Värmen liiketoimintaa vuonna 2014 eikä mahdollisia yritysostoja. Suomen Distribution on mukana luvuissa vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen loppuun asti. Vuosittaisten kunnossapito-investointien arvioidaan olevan vuonna 2014 noin 400-500 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason. Suomen Distributionin osuus käyttöomaisuusinvestoinneista on ollut vuositasolla noin 150 miljoonaa euroa.

Fortum vähentää vähitellen rahoitustaan Värnessä vuosien 2014-2015 aikana. Vuoden 2013 lopulla Värmen velkaosuus oli yhteensä noin 1 miljardi euroa.

Verotus

Fortumin vuoden 2014 veroasteeksi arvioidaan 19–21 %, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta, verovapaita myyntivoittoja ja kertaluonteisia erä ei oteta huomioon. Suomen yritysverokantaa laskettiin 24,5 %:sta 20 %:iin 1.1.2014 alkaen. Ruotsissa yritysverokantaa laskettiin 26,3 %:sta 22 %:iin 1.1.2013 alkaen.

Suomen hallitus hyväksyi joulukuussa 2013 suunnitellun voimalaitosveron (aikaisemmin windfall-vero). Vero vahvistetaan myöhemmin ja otetaan käyttöön vuodesta 2014 alkaen mikäli EU komissio hyväksyy sen. Fortum on jättänyt Euroopan komissiolle kantelun ja pyytänyt selvittämään, kohteleeke vero samanlaisessa tilanteessa olevia yhtiötä tasapuolisesti, ja onko kyseessä kielletty

valtiontuki veron ulkopuolelle jääville laitoksille. Mikäli vero astuu voimaan, sen vaikutuksen arvioidaan olevan Fortumille noin 25 miljoonaa euroa vuodessa.

Suojaukset

Joulukuun 2013 lopussa noin 60 % Power-divisioonan arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 43 euroon/MWh kalenterivuodelle 2014. Vastaava luku kalenterivuodeksi 2015 oli noin 20 % noin 41 euroon/MWh.

Fortumin Power-divisioonan pohjoismainen suojaushinta ei sisällä lämpövoimatuotannon marginaalin suojausta. Suojausasteeseen eivät myöskään sisälly Fortumin hiililauhdevoiman fyysiset volyymit tai suojaukset eikä divisioonan sähköntuonti Venäjältä.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannais sopimuksilla, joista suurin osa on Nord Poolin terminejä.

Osingonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2013 olivat 4 151 029 137,59 euroa sisältäen tilikauden voiton 477 747 032,48 euroa. Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Fortum Oyj jakaa vuodelta 2013 osinkoa 1,10 euroa osaketta kohti eli 3.2.2014 rekisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärän perusteella yhteensä 977 203 749,50 euroa ja että jäljellä oleva osuus voitosta jätetään omaan pääomaan. Osingon maksupäiväksi ehdotetaan 22.4.2014.

Yhtiökokous 2014

Fortumin varsinainen yhtiökokous pidetään 8.4.2014 kello 14:00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

*Espoo 3.2.2014
Fortum Oyj
Hallitus*

*Lisätietoja:
Tapio Kuula, toimitusjohtaja, puh. +358 10 452 4112
Markus Rauramo, talousjohtaja, puh. +358 10 452 1909*

Fortumin sijoittajasuhteet, Sophie Jolly, puh. +358 10 453 2552, Rauno Tiihonen, puh. +358 10 453 6150, Janna Haahtela, puh. +358 10 453 2538 ja investors@fortum.com

Hallitus on hyväksynyt Fortumin tilinpäätöksen vuodelta 2013 ja tilintarkastajat ovat 3.2.2014 antaneet vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2013. Tiivistetty osavuosikatsaus on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34 Osavuosikatsaukset-standardin mukaisesti.

Tulostiedotus vuonna 2014:

- Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta julkaistaan 29.4.2014 noin klo 9.00
- Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta julkaistaan 18.7.2014 noin klo 9.00
- Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta julkaistaan 23.10.2014 noin klo 9.00

Fortumin vuoden 2013 tilinpäätös ja toimintakertomus julkaistaan viimeistään viikolla 12.

Fortumin varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi 8.4.2014, ja mahdolliset vuodelle 2014 suunnitellut osingonjakoon liittyvät päivämäärät ovat:

- Osingon irtoamispäivä 9.4.2014
- Osingonmaksun täsmäytyspäivä 11.4.2014
- Osingonmaksupäivä 22.4.2014

Jakelu:

NASDAQ OMX Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.fi

Osavuositarkastukseen liittyvää lisätietoa vuosineljänneksitaulukot mukaan lukien löytyvät Fortumin verkkosivuilta www.fortum.com/sijoittajat.

Osavuositarkastuksen taulukot

	Sivu
Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	34
Lyhennetty konsernin tase	36
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	37
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	38
Nettovelan muutokset ja tunnusluvut	40
Konsernin lyhennetyn osavuositarkastuksen liitetiedot	41
Tunnuslukujen laskentakaavat	60
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	62
Tuotanto- ja myyntivolyymit	63

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	IV/2013	IV/2012 *	2013	2012 *
Liikevaihto	4	1 590	1 834	6 056	6 159
Muut tuotot		52	46	94	109
Materiaalit ja palvelut		-594	-732	-2 533	-2 548
Henkilöstökulut		-140	-143	-529	-543
Poistot ja arvonalentumiset	4,10,11	-194	-175	-740	-664
Muut kulut		-221	-239	-741	-761
Vertailukelpoinen liikevoitto		493	591	1 607	1 752
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		81	32	105	122
Liikevoitto		574	623	1 712	1 874
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 12	39	-3	105	23
Korkokulut		-73	-72	-295	-300
Korkotuotot		11	13	42	54
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		-9	-7	-16	-23
Muut rahoituserät - netto		-13	-11	-49	-42
Rahoitustuotot ja -kulut		-84	-77	-318	-311
Voitto ennen veroja		529	543	1 499	1 586
Tuloverot	8	-43	122	-220	-74
Kauden voitto		486	665	1 279	1 512
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		458	606	1 204	1 416
Määräysvallattomille omistajille		28	59	75	96
		486	665	1 279	1 512
Osakekohtainen tulos (euroa per osake)					
Laimentamaton		0,52	0,68	1,36	1,59
Laimennettu		0,52	0,68	1,36	1,59

milj. euroa	IV/2013	IV/2012 *	2013	2012 *
Vertailukelpoinen liikevoitto	493	591	1 607	1 752
Kertaluonteiset erät (luovutusvoitot ja -tappiot)	17	33	61	155
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	68	6	21	-2
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	-4	-7	23	-31
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	81	32	105	122
Liikevoitto	574	623	1 712	1 874

*Tässä osavuositiedot esitetyt vertailuvuoden 2012 tiedot on muutettu johtuen eläkkeiden kirjauskäytännön muutoksesta, lisätietoja liitetiedosta 2.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Kauden voitto	486	665	1 279	1 512
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:				
Kassavirran suojaukset				
Käyvän arvon muutokset	89	-24	105	15
Siirrot tuloslaskelmaan	-5	-24	-51	-152
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	-1	-1	-8	-5
Verot	-18	10	-8	33
Nettosijoitusten suojaus				
Käyvän arvon muutokset	10	0	28	0
Verot	-2	0	-7	0
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Käyvän arvon muutokset	0	0	0	0
Muuntoerot	-165	-26	-496	204
Osuus osakkuusyritysten muista laajan tuloksen eristä	19	-12	39	-23
Muut muutokset	-	0	0	0
	-73	-77	-398	72
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:				
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	45	-20	58	-24
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-19	2	2	-36
	26	-18	60	-60
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	-47	-95	-338	12
Laaja tulos yhteensä	439	570	941	1 524
Laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	417	520	881	1 412
Määräysvallattomille omistajille	22	50	60	112
	439	570	941	1 524

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	31.12.2013	31.12.2012
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	10	392	442
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	15 201	16 497
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 12	1 905	1 979
Osuus valtion ydinjätehuoltorahastosta	15	744	678
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		75	69
Laskennalliset verosaamiset		130	177
Johdannaisinstrumentit	5	363	451
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	13	1 463	1 384
Pitkäaikaiset varat yhteensä		20 273	21 677
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		375	428
Johdannaisinstrumentit	5	297	223
Myyntisaamiset ja muut saamiset		1 048	1 270
Rahat ja pankkisaamiset	14	1 254	963
Myytäväinä olevat omaisuuserät	6	1 173	-
Lyhytaikaiset varat yhteensä		4 147	2 884
Varat yhteensä		24 420	24 561
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarot		6 851	7 020
Muut oman pääoman erät		54	-99
Yhteensä		10 024	10 040
Määräysvallattomat omistajat		638	603
Oma pääoma yhteensä		10 662	10 643
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	14	6 960	7 699
Johdannaisinstrumentit	5	177	182
Laskennalliset verovelat		1 648	1 879
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	15	744	678
Muut varaukset	16	103	207
Eläkeveloitteet		65	152
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		151	472
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		9 848	11 269
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	14	2 138	1 078
Johdannaisinstrumentit	5	85	264
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		1 147	1 307
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	6	540	-
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		3 910	2 649
Vieras pääoma yhteensä		13 758	13 918
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		24 420	24 561

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarot		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojauskset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- yhtiöissä			
Oma pääoma 31.12.2012	3 046	73	7 193	-173	34	-133	0	10 040	603	10 643
Kauden tulos			1 204					1 204	75	1 279
Muuntoerot				-476	-1	2	4	-471	-25	-496
Kauden muut laajan tuloksen erät					35	72	41	148	10	158
Laaja tulos yhteensä			1 204	-476	34	74	45	881	60	941
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-26	-26
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			1					1		1
Muut			-10					-10	1	-9
Oma pääoma 31.12.2013	3 046	73	7 500	-649	68	-59	45	10 024	638	10 662
Aiemmin raportoitu oma pääoma 31.12.2011	3 046	73	6 670	-352	136	-2	61	9 632	529	10 161
Laadintaperiaatteen muutos						-106	-5	-111	-13	-124
Oma pääoma 1.1.2012	3 046	73	6 670	-352	136	-108	56	9 521	516	10 037
Kauden tulos			1 416					1 416	96	1 512
Muuntoerot				179	4	-3	3	183	21	204
Kauden muut laajan tuloksen erät					-106	-22	-59	-187	-5	-192
Laaja tulos yhteensä			1 416	179	-102	-25	-56	1 412	112	1 524
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-26	-26
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä								0	2	2
Muut			-5					-5	-1	-6
Oma pääoma 31.12.2012	3 046	73	7 193	-173	34	-133	0	10 040	603	10 643

Muuntoerot

Muuntoerot vaikuttivat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta -471 miljoonaa euroa vuoden 2013 aikana (2012: 183) johtuen pääosin Venäjän ruplan sekä Norjan ja Ruotsin kruunun vaikutuksesta, yhteensä -465 miljoonaa euroa (2012: 173).

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskipäivän kurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedosta 7 Valuuttakurssit.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista oli 34 miljoonaa euroa vuoden 2013 aikana (2012: -102), ja se liittyi lähinnä sähkön hinnan kassavirtasuojaukseen, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Kun sähkön hinta on alhaisempi/korkeampi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on positiivinen/negatiivinen.

Osingonjako

Vuoden 2012 osingonjaosta, 1,00 euroa osaketta kohti ja yhteensä 888 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 9.4.2013. Osinko maksettiin 19.4.2013.

Vuoden 2011 osingonjaosta, 1,00 euroa osaketta kohti ja yhteensä 888 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 11.4.2012. Osinko maksettiin 23.4.2012.

Laadintaperiaatteen muutos

Vertailuvuoden 2012 tiedot on muutettu liittyen eläkkeiden kirjauskäytännön muutokseen, lisätietoja liitetiedosta 2.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Liiketoiminnan rahavirta				
Kauden voitto	486	665	1 279	1 512
Oikaisuerät:				
Verot	43	-122	220	74
Rahoitustuotot ja -kulut	84	77	318	311
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	-39	4	-105	-23
Poistot ja arvonalentumiset	194	175	740	664
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)	768	799	2 452	2 538
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-156	-36	-260	-192
Saadut korot	7	28	28	59
Maksetut korot	-72	-78	-374	-352
Saadut osingot	2	0	50	45
Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät	96	-37	46	-274
Maksetut välittömät verot	-71	-17	-229	-269
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	574	659	1 713	1 555
Käyttö pääoman muutos	-198	-260	123	-173
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	376	399	1 836	1 382
Investointien rahavirta				
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-394	-503	-1 271	-1 422
Hankitut osakkeet	-3	-11	-15	-14
Käyttöomaisuuden myynnit	50	4	66	13
Myydyt osakkeet	15	102	122	239
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	-	12	22	181
Osakaslainat osakkuusyrityksille	-91	-100	-136	-138
Muutos muissa korollisissa saamisissa	3	6	2	13
Investointien rahavirta yhteensä	-420	-490	-1 210	-1 128
Rahavirta ennen rahoitusta	-44	-91	626	254
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten velkojen nostot	7	10	790	1 375
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-546	-123	-642	-669
Lyhytaikaisten velkojen muutos	747	52	438	168
Osingonjako emoyhtiön omistajille	-	0	-888	-888
Muut rahoituserät	12	-1	-2	-33
Rahoituksen rahavirta yhteensä	220	-62	-304	-47
Laskelman mukainen rahojen ja pankkisaamisten muutos	176	-153	322	207
Rahat ja pankkisaamiset kauden alussa	1 095	1 117	963	747
Rahojen ja pankkisaamisten kurssimuutokset	-2	-1	-16	9
Rahat ja pankkisaamiset kauden lopussa ¹⁾	1 269	963	1 269	963

¹⁾ Sisältäen 15 miljoonaa euroa rahavaroja liittyen vuoden 2013 lopussa myytävänä oleviin omaisuuseriin.

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua koostuvat pääasiassa varausten muutoksista (mukaanlukien ydinvoimaan liittyvät varaukset) -178 miljoonaa euroa (2012: -40) ja johdannaisten realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista -21 miljoonaa euroa (2012: 3) sekä liiketoiminnan rahavirrasta oikaistuista myyntivoitoista -61 miljoonaa euroa (2012: -155). Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynneistä saadut rahavirrat esitetään investointien rahavirrassa.

Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät

Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät sisältää toteutuneita kurssieroja 52 miljoonaa euroa vuoden 2013 aikana (2012: -268), jotka aiheutuivat pääasiassa Fortumin ruotsalaisten ja venäläisten tytäryritysten ulkoisesta rahoituksesta sekä siitä, että konsernin pääasiallinen ulkoinen rahoitus on euroissa. Toteutuneet kurssierot johtuvat konsernin sisäisiä lainoja suojaavien valuuttatermiinien jatkamisesta ja siitä, että suurin osa näistä termeistä erääntyy 12 kk sisällä.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-343	-505	123	-226
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	-2	56	39	109
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	147	189	-39	-56
Yhteensä	-198	-260	123	-173

Positiivinen vaikutus käyttöpääoman muutoksesta vuoden 2013 aikana oli 123 miljoonaa euroa (2012: -173). Muutos johtuu pääosin saamisten vähennyksistä.

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	434	621	1 284	1 558
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-25	-94	56	-56
Aktivoitujen korkokulujen siirto rahavirtalaskelman maksettuihin korkoihin	-15	-24	-69	-80
Yhteensä	394	503	1 271	1 422

Käyttöomaisuusinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin vuoden 2013 aikana olivat 1 284 miljoonaa euroa (2012: 1 558). Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit, 1 271 miljoonaa euroa (2012: 1 422), eivät sisällä vielä maksamattomia investointeja, toisin sanoen investointeihin liittyvien ostovelkojen muutosta määrältään -56 miljoonaa euroa (2012: 56) eikä aktivoituja vieraan pääoman kuluja määrältään 69 miljoonaa euroa (2012: 80). Aktivoituiden vieraan pääoman kulut on esitetty maksetuissa koroissa.

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuonna 2013 15 miljoonaa euroa (2012: 14).

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	4	97	22	223
Myydyt osakkuusyrittösakkeet	11	4	100	13
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	0	1	0	3
Yhteensä	15	102	122	239

Osakkeiden bruttomyyntit vuoden 2013 aikana olivat 142 miljoonaa euroa (2012: 410) sisältäen korolliset velat myydyissä tytäryhtiöissä 22 miljoonaa euroa (2012: 181), katso liite 6. Liiketoimintojen myynnistä saadut tulot olivat vuoden 2013 aikana yhteensä 122 miljoonaa euroa (2012: 239) liittyen pääosin pienvesivoimalaitosten myyntiin Ruotsissa sekä Härjeåns Kraft AB:n ja Infratek ASA:n osakkeiden myyntiin.

Nettovelan muutokset

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Nettovelka kauden alussa	7 897	7 764	7 814	7 023
Muuntoerot	-67	-49	-110	89
Käyttökate	768	799	2 452	2 538
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua sekä maksetut rahoituskulut ja verot	-194	-140	-739	-983
Käyttöpääoman muutos	-198	-260	123	-173
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-394	-503	-1 271	-1 422
Yrityshankinnat	-3	-11	-15	-14
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit	65	106	188	252
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	0	12	22	181
Osakaslainat osakkuusyrietyksille	-91	-100	-136	-138
Muutos muissa korollisissa saamisissa	3	6	2	13
Osingot	-	-	-888	-888
Muut rahoitustoiminnot	12	-13	-2	-45
Nettorahavirta (- nettovelan kasvu)	-32	-104	-264	-679
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos, arvostus jaksotettuun hankintamenoön ja muut muutokset	-13	-5	-119	23
Nettovelka kauden lopussa	7 849	7 814	7 849	7 814

Tunnusluvut

	31.12.2013	31.12.2012
Käyttökate, milj. euroa	2 452	2 538
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	2 299	2 416
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	1,36	1,59
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	19 780	19 420
Korollinen nettovelka, milj. euroa	7 849	7 814
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	1 299	1 574
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	1 284	1 558
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,2	10,2
Oman pääoman tuotto, %	12,0	14,6
Nettovelka/käyttökate	3,2	3,1
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	3,4	3,2
Korkokate	6,8	7,6
Korkokate sisältäen aktivoidut vieraan pääoman menot	5,3	5,7
Rahavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta/korollinen nettovelka, %	21,8	19,9
Velkaantumisaste, %	74	73
Oma pääoma/osake, euroa	11,28	11,30
Omavaraisuusaste, %	44	43
Henkilöstön lukumäärä	9 886	10 371
Henkilöstö keskimäärin	10 246	10 600
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 367	888 367
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitetiedossa 24.

Konsernin lyhennetty osavuositarkastuksen liitetiedot

1. Laadintaperusta

Konsernin lyhennetty osavuositarkastus on laadittu EU:ssa käytöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastusta tulee lukea yhdessä vuoden 2012 konsernitilinpäätöksen kanssa.

2. Laadintaperiaatteet

Noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2012 noudattamien periaatteiden ja esitystavan kanssa, paitsi alla mainittujen laadintaperiaatteiden osalta.

Uusien IFRS standardien käyttöönotto 1.1.2013 alkaen

Eläkkeitä koskeva laadintaperiaatteen muutos

Fortum otti käyttöön IAS 19 *Työsuhde-etuudet* -standardin muutoksen 1.1.2013. Muutos vaikuttaa etuuspohjaisten vakuutusjärjestelyjen kirjaamiseen. Jatkossa ns. putkimenetelmää ei enää voida soveltaa, vaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi omaan pääomaan sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta Fortumin tulokseen tai taloudelliseen asemaan, mutta se vaikutti yhtiön omaan pääomaan muiden laajan tuloksen erien kautta.

Muutettu standardi edellyttää että vertailuvuoden tiedot muutetaan. Lisätietoja muutoksen vaikutuksesta vuoden 2012 lukuihin on annettu vuoden 2013 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksessa.

Uudet liitetiedot koskien rahoitusvaroja ja -velkoja

Fortum otti käyttöön uuden IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin sekä muutetun IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot - Netotetut rahoitusvarat ja -velat* -standardin 1.1.2013. IFRS 13 standardi ei muuta vaatimuksia koskien käyvän arvon käyttämistä, mutta se sisältää yhtenevät käyvän arvon määrittämistä koskevat vaatimukset, silloin kun käyvän arvon käyttö sallitaan tai sitä vaaditaan muissa IFRS -standardeissa. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta käyvän arvon määrittämiseen Fortumissa. IFRS 13 edellyttää myös liitetietoja koskien käyvän arvon hierarkiatasoja. Liitetiedot on annettu liitteessä 5.

Muutettu IFRS 7 standardi edellyttää rahoitusvaroja ja -velkoja koskevien liitetietojen esittämistä. Vaatimukset koskevat rahoitusvaroista ja -veloista annettavia luokakohtaisia käypien arvojen sekä tasearvojen tietoja sekä vakuuksista annettavia tietoja. Liitetiedot on annettu liitteissä 5, 13, 14 ja 17.

Uusien IFRS standardien käyttöönotto 1.1.2014 alkaen

Seuraavilla uusilla IFRS standardeilla tulee olemaan merkittävä vaikutus Fortumin tilinpäätökseen 1.1.2014 alkaen:

- IFRS 10 Konsernitilinpäätös (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi rakentuu aiemmillä periaatteilla, joiden mukaan määräysvalta ratkaisee, sisällytetäänkö tietty yhteisö emoyrityksen konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää uutta ohjeistusta sellaisia tapauksia varten, joissa määräysvallan olemassaolo on vaikeaa todeta.

- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi korvaa aikaisemman yhteisyrityksiä käsitelleen IAS 31-standardin. Standardin mukaan yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä.

Fortum Värmeen kohdistuva laadintaperiaatteiden muutos

Uusien standardien soveltaminen Fortum-konsernissa tulee vaikuttamaan Tukholman kaupungin kanssa yhdessä omistetun AB Fortum Värme samägt med Stockholms stadin (Fortum Värme) käsittelyyn. Yhtiö luokitellaan yhteisyritykseksi ja yhdistellään konserniin pääomaosuusmenetelmällä 1.1.2014 alkaen. Fortum Värme on kaukolämpöyhtiö, jonka sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitokset tuottavat sähköä ja lämpöä Tukholman alueelle. Tällä hetkellä Fortum Värme käsitellään konsernissa tytäryrityksenä, jossa määräysvallattomilla omistajilla on 50 % osuus.

Alla olevissa taulukoissa Fortumin tuloslaskelma, tase ja tietyt tunnusluvut on esitetty ennen ja jälkeen muutoksen.

Muutetussa tuloslaskelmassa Fortum Värmen yhdistelyn vaikutus, 73 miljoonaa euroa, sisältyy erään osuus- ja yhteisyritysten voitosta ja muutetussa taseessa Fortum Värmen omistus sisältyy erään osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä. Vuoden lopussa Fortum Oyj:llä ja sen tytäryhtiöillä oli lainasaamisia Fortum Värmeltä, jotka on esitetty osakaslainoina muutetussa taseessa. Suunnitelmien mukaan nämä osakaslainat tullaan korvaamaan vähitellen ulkoisella rahoituksella vuoden 2015 loppuun mennessä.

Muutoksella ei ole joko lainkaan vaikutusta tai sillä on vain pieni vaikutus Fortumin tunnuslukuihin, kuten osakekohtaiseen tulokseen, sijoitetun pääoman tuottoon tai oman pääoman tuottoon. Nykyinen rahoitusjärjestely vaikuttaa negatiivisesti muutettuun vertailukelpoiseen nettovelka/käyttökate -tunnuslukuun, joka on vuonna 2013 ennen muutosta 3,4 ja muutoksen jälkeen 3,9. Negatiivinen vaikutus johtuu Fortumin nettovelan määritelmästä, jonka mukaan korollisia saamisia ei vähennetä nettovelasta. Muutoksen vaikutus tulee pienenevän sitä mukaa, kun Fortumin osakaslainat korvataan ulkoisella rahoituksella. Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate-tunnusluku olisi 3,4, jos korolliset saamiset vähennettäisiin nettovelasta.

IFRS 10 ja 11 standardien käyttöönotto vuonna 2014 edellyttää vertailutietojen oikaisemista eli vuotta 2013 koskevat tiedot tullaan takautuvasti muuttamaan. Muutetut osavuositarkastustiedot vuodelta 2013 tullaan kokonaisuudessaan esittämään vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksessa.

Vaikutus tulokseen vuonna 2013

	Fortum-konserni, Värme tytäryrityksenä	Fortum-konserni, Värme yhteisyrityksenä	Muutos
Liikevaihto	6 056	5 309	-747
Muut tuotot	94	93	-1
Materiaalit ja palvelut	-2 533	-2 270	263
Henkilöstökulut	-529	-460	69
Poistot ja arvonalentumiset	-740	-621	119
Muut kulut	-741	-648	93
Vertailukelpoinen liikevoitto	1 607	1 403	-204
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	105	105	0
Liikevoitto	1 712	1 508	-204
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	105	178	73
Rahoitustuotot ja -kulut	-318	-289	29
Voitto ennen veroja	1 499	1 397	-102
Tuloverot	-220	-185	35
Kauden voitto	1 279	1 212	-67
Kauden voitto määräysvallattomille omistajille	-75	-8	67
Kauden voitto emoyhtiön omistajille	1 204	1 204	0

Osakekohtainen tulos (euroa)	1,36	1,36	0,00
-------------------------------------	-------------	-------------	-------------

Vaikutus taseeseen 31.12.2013

	Fortum-konserni, Värme tytäryrityksenä	Fortum-konserni, Värme yhteisyrityksenä	Muutos
VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	392	384	-8
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15 201	12 849	-2 352
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	1 905	2 341	436
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	1 463	2 597	1 134
Muut pitkäaikaiset varat	1 312	1 314	2
Pitkäaikaiset varat yhteensä	20 273	19 485	-788
Vaihto-omaisuus	375	263	-112
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 518	2 350	-168
Likvidit varat	1 254	1 250	-4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	4 147	3 863	-284
Varat yhteensä	24 420	23 348	-1 072
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	3 046	3 046	0
Muut oman pääoman erät	6 978	6 978	0
Yhteensä	10 024	10 024	0
Määräysvallattomat omistajat	638	100	-538
Oma pääoma yhteensä	10 662	10 124	-538
Korollinen vieras pääoma	9 098	9 039	-59
Laskennalliset verovelat	1 648	1 338	-310
Muut korottomat velat	3 012	2 847	-165
Vieras pääoma yhteensä	13 758	13 224	-534
Vieras pääoma ja oma pääoma yhteensä	24 420	23 348	-1 072

Vaikutus tunnuslukuihin vuonna 2013

milj. euroa	Fortum-konserni, Värme tytäryrityksenä	Fortum-konserni, Värme yhteisyrityksenä	Muutos
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	2 299	1 976	-323
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	1,36	1,36	0,00
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	1 284	1 004	-280
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	19 780	19 183	-597
Korollinen nettovelka, milj. euroa	7 849	7 794	-55
Korollinen nettovelka ilman Värmen rahoitusta, milj. euroa	7 849	6 660	-1 189
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,2	9,0	-0,2
Oman pääoman tuotto, %	12,0	12,0	0,0
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	3,4	3,9	0,5
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate ilman Värmen rahoitusta	3,4	3,4	0,0

Vaikutus Heat-segmentin tietoihin vuonna 2013

milj. euroa	Fortum-konserni, Värme tytäryrityksenä	Fortum-konserni, Värme yhteisyrityksenä	Muutos
Vertailukelpoinen käyttökate	489	166	-323
Vertailukelpoinen liikevoitto	273	69	-204
Liikevoitto	288	84	-204
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	19	92	73
Poistot ja arvonalentumiset	216	97	-119
Investoinnit käyttöomaisuuteen	397	117	-280
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat 31.12.	4 709	2 478	-2 231
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma 31.12.	426	239	-187
Sidottu pääoma 31.12.	4 283	2 239	-2 044
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	6,8	7,1	0,3
Sidotun pääoman tuotto, %	7,2	7,8	0,6
Henkilöstön lukumäärä (31.12.)	2 102	1 402	-700
Sähköntuotanto, TWh	4,0	2,8	-1,2
Lämmöntuotanto, TWh	16,5	8,3	-8,2
Sähköntuotantokapasiteetti, MW	1 398	788	-610
Lämmöntuotantokapasiteetti, MW	7 943	4 326	-3 617

3. Kriittiset tilinpäätösarviot ja harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tulojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitiilinpäätöksessä 2012.

4. Tiedot segmenteittäin

Liikevaihto				
milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	819	991	3 341	3 413
Lämmön myynti	436	481	1 500	1 501
Sähkönsiirto	266	283	1 024	1 002
Muut myynnit	69	79	191	243
Yhteensä	1 590	1 834	6 056	6 159

Liikevaihto segmenteittäin				
milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power ¹⁾	542	719	2 248	2 415
- josta sisäistä	25	57	70	296
Heat ¹⁾	439	477	1 565	1 628
- josta sisäistä	2	6	8	18
Russia	314	319	1 119	1 030
- josta sisäistä	-	-	-	-
Distribution	284	314	1 075	1 070
- josta sisäistä	10	12	36	37
Electricity Sales ¹⁾	196	221	744	722
- josta sisäistä	17	22	73	55
Muut ¹⁾	22	41	69	137
- josta sisäistä	21	-1	67	-66
Nord Pool netotus ²⁾	-132	-161	-510	-503
Eliminoinnit	-75	-96	-254	-340
Yhteensä	1 590	1 834	6 056	6 159

¹⁾ Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta.

²⁾ Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin				
milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	207	381	858	1 146
Heat	106	94	273	271
Russia	110	28	156	68
Distribution	77	102	331	320
Electricity Sales	7	10	48	39
Muut	-14	-24	-59	-92
Yhteensä	493	591	1 607	1 752

Liikevoitto segmenteittäin				
milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	278	388	921	1 175
Heat	108	119	288	344
Russia	110	28	156	79
Distribution	76	104	348	331
Electricity Sales	11	6	56	39
Muut	-9	-22	-57	-94
Yhteensä	574	623	1 712	1 874

Kertaluonteiset erät segmenteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	7	10	25	57
Heat	9	23	18	80
Russia	0	0	0	11
Distribution	0	0	17	5
Electricity Sales	-	0	0	1
Muut	1	0	1	1
Yhteensä	17	33	61	155

Kertaluonteisiin eriin Power-segmentissä sisältyy vuoden 2013 aikana pienvesivoimalaitoksen myynnistä Ruotsissa kirjattu 12 miljoonan euron myyntivoitto, josta 5 miljoonaa euroa on kirjattu vuoden viimeisellä neljänneksellä ja 11 miljoonan euron myyntivoitto Infratek ASA:n 33 %:n omistusosuuden myynnistä. Heat segmentissä kertaluonteiset erät vuoden kolmannen neljänneksen aikana liittyvät pääosin yhdistetyn lämmön- ja sähköntuotantolaitoksen myyntiin Kuusamossa ja vuoden viimeisellä neljänneksellä Kauttuan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen sekä Riihimäen Kaukolämpö Oy:n myyntiin. Distribution segmentissä kertaluonteiset erät sisältävät 17 miljoonan euron myyntivoiton Härjeäns Kraft AB:n 47,9 %:n omistusosuuden myynnistä.

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät segmenteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power ¹⁾	64	-3	38	-28
Heat	-7	2	-3	-7
Russia	0	0	0	0
Distribution	-1	2	0	6
Electricity Sales	4	-4	8	-1
Muut	4	2	1	-3
Yhteensä	64	-1	44	-33

¹⁾ Sisältää Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuteen

kohdistuvan kirjanpitoikäisyyden vaikutukset, yhteensä milj. euroa:

-4 -7 23 -31

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Muut-segmentti sisältää pääosin erät, jotka syntyvät suojauslaskennan statuksen muuttuessa konsernitasolla. Power-segmenttiin sisältyy kirjanpitoikäisyyden vaikutus, joka aiheutuu siitä, että IFRIC 5:n mukaan Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa.

Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	241	410	1 003	1 260
Heat	164	153	489	481
Russia	115	57	258	189
Distribution	133	158	550	529
Electricity Sales	8	10	50	40
Muut	-12	-22	-51	-83
Yhteensä	649	766	2 299	2 416

Käyttökate (EBITDA) lasketaan lisäämällä poistot ja arvonalentumiset liikevoittoon. Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eräiä eikä tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutusta.

Poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power ¹⁾	34	29	145	114
Heat	58	59	216	210
Russia	43	29	150	121
Distribution	56	56	219	209
Electricity Sales	1	0	2	1
Muut	2	2	8	9
Yhteensä	194	175	740	664

¹⁾ Sisältää 20 miljoonan euron arvonalentumiskirjauksen vuoden 2013 kolmannella vuosineljänneksellä liittyen Inkoon voimalaitokseen.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta segmentteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power ^{1), 2)}	26	8	4	-12
Heat	4	8	19	20
Russia	-1	2	46	27
Distribution	1	5	5	8
Electricity Sales	0	0	0	0
Muut	9	-26	31	-20
Yhteensä	39	-3	105	23

¹⁾ Sisältää kirjanpitoikäistelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyhtiöiden osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuolto-rahastoissa, yhteensä milj. euroa:

-1 -3 -6 -9

²⁾ Suurin osa Power-segmentin osakkuusyhtiöistä on tuotantoyhtiöitä, joilta Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot, valmisteverot ja välittömät verot.

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä segmentteittäin

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Power	896	903
Heat	156	157
Russia	463	476
Distribution	68	109
Electricity Sales	0	0
Muut	322	334
Yhteensä	1 905	1 979

Katso lisätietoja osakkuusyrittäjädivestoinneista liitteestä 6.

Investoinnit käyttöomaisuuteen segmentteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	61	64	178	190
Heat	131	180	397	464
Russia	141	257	435	568
Distribution	92	117	260	324
Electricity Sales	1	1	1	1
Muut	8	2	13	11
Yhteensä	434	621	1 284	1 558

Josta aktivoituja vieraan pääoman menoja 15 24 69 80

Bruttoinvestoinnit osakkeisiin segmentteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	1	-	2	-
Heat	0	10	0	10
Russia	0	-	0	-
Distribution	0	-	0	-
Electricity Sales	-	-	-	-
Muut	1	1	13	6
Yhteensä	2	11	15	16

Bruttodivestoinnit osakkeisiin segmentteittäin

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Power	4	39	79	102
Heat	11	74	11	269
Russia	-	-	-	-
Distribution	0	-	52	37
Electricity Sales	-	-	-	2
Muut	-	0	-	0
Yhteensä	15	113	142	410

Lisätietoja divestoinneista liitteestä 6 ja rahavirtalaskelman lisätiedoista.

Sidottu pääoma segmentteittäin

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Power	6 329	6 389
Heat	4 283	4 286
Russia	3 846	3 848
Distribution	3 770	3 889
Electricity Sales	39	51
Muut	315	158
Yhteensä	18 582	18 621

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto segmentteittäin

%	31.12.2013	31.12.2012
Power	13,8	18,5
Heat	6,8	7,0
Russia	5,2	2,7
Distribution	8,8	8,8
Electricity Sales	137,9	203,1
Muut	-8,3	-34,1

Sidotun pääoman tuotto segmentteittäin

%	31.12.2013	31.12.2012
Power	14,6	18,7
Heat	7,2	8,8
Russia	5,2	3,0
Distribution	9,2	9,1
Electricity Sales	148,9	152,3
Muut	-9,6	-68,8

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.

Varat segmentteittäin

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Power	7 337	7 380
Heat	4 709	4 785
Russia	4 150	4 309
Distribution	4 301	4 428
Electricity Sales	310	292
Muut	460	660
Eliminoinnit	-268	-403
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	20 999	21 451
Korolliset saamiset	1 467	1 393
Laskennalliset verosaamiset	130	177
Muut varat ¹⁾	570	577
Rahat ja pankkisaamiset	1 254	963
Varat yhteensä	24 420	24 561

¹⁾ Muut varat vuoden 2013 lopussa sisältävät pankkisaamisia 15 miljoonaa euroa, jotka sisältyvät myytävissä oleviin omaisuuseriin.

Vieras pääoma segmentteittäin		
milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Power	1 008	991
Heat	426	499
Russia	304	461
Distribution	531	539
Electricity Sales	271	241
Muut	145	502
Eliminoinnit	-268	-403
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	2 417	2 830
Laskennalliset verovelat	1 648	1 879
Muu vieras pääoma	575	432
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	4 640	5 141
Korollinen vieras pääoma ¹⁾	9 118	8 777
Oma pääoma	10 662	10 643
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	24 420	24 561

¹⁾Korollinen vieras pääoma vuoden 2013 lopussa sisältää 20 miljoonaa euroa korollisia velkoja, jotka sisältyvät myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyviin velkoihin.

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmentteittäin, sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut, korkojohdannaisista johtuvat saamiset ja velat, sekä sellaiset suojauksista johtuvat saamiset ja velat, joihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Henkilöstön lukumäärä		
	31.12.2013	31.12.2012
Power	1 709	1 846
Heat	2 102	2 212
Russia	4 162	4 253
Distribution	852	870
Electricity Sales	496	509
Muut	565	681
Yhteensä	9 886	10 371

Henkilöstö keskimäärin		
	2013	2012
Power	1 887	1 896
Heat	2 164	2 354
Russia	4 245	4 301
Distribution	866	873
Electricity Sales	506	515
Muut	578	661
Yhteensä	10 246	10 600

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

5. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2012 konsernitilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot).

Katso myös konsernitilinpäätöksen 2012 liitetieto 1 Laadintaperiaatteet, 1.30 Käypien arvojen arviointi.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ³⁾		Yhteensä	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Pitkäaikaisissa varoissa										
Myytavissa olevat rahoitusvarat ¹⁾	1	1			30	31			31	32
Johdannaisinstrumentit										
Sähköjohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			54	56			-12	-14	42	42
Ei sovelleta suojauslaskentaa		1	68	55		2 ²⁾	-28	-24	40	34
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			93	183					93	183
Ei sovelleta suojauslaskentaa			185	175					185	175
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit										
Ei sovelleta suojauslaskentaa	3	10		17				-10	3	17
Pitkäaikaisissa varoissa yhteensä	4	12	400	486	30	33	-40	-48	394	483
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Sähköjohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			127	96			-23	-41	104	55
Ei sovelleta suojauslaskentaa	2	18	244	175			-164	-114	82	79
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			3	4					3	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa			80	38					80	38
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit										
Sovelletaan suojauslaskentaa	1			2			-1		0	2
Ei sovelleta suojauslaskentaa	60	125		60			-32	-140	28	45
Lyhytaikaisissa varoissa yhteensä	63	143	454	375	0	0	-220	-295	297	223
Yhteensä	67	155	854	861	30	33	-260	-343	691	706

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ³⁾		Yhteensä	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Pitkäaikaisissa veloissa										
Myytavissa olevat rahoitusvelat ⁴⁾			1 299	1 895					1 299	1 895
Johdannaisinstrumentit										
Sähköjohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			19	17		1 ²⁾	-12	-14	7	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa		12	56	22			-28	-24	28	10
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			69	57					69	57
Ei sovelleta suojauslaskentaa			71	108					71	108
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit										
Ei sovelleta suojauslaskentaa	2	3		10				-10	2	3
Pitkäaikaisissa veloissa yhteensä	2	15	1 514	2 109	0	1	-40	-48	1 476	2 077
Lyhytaikaisissa veloissa										
Johdannaisinstrumentit										
Sähköjohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			23	42			-23	-41	0	1
Ei sovelleta suojauslaskentaa	3	23	185	109			-164	-114	24	18
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			3	4					3	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa			48	197					48	197
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit										
Sovelletaan suojauslaskentaa	2			4			-1		1	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa	41	116		64			-32	-140	9	40
Lyhytaikaisissa veloissa yhteensä	46	139	259	420	0	0	-220	-295	85	264
Yhteensä	48	154	1 773	2 529	0	1	-260	-343	1 561	2 341

¹⁾ Myytävissä olevat rahoitusvarat, jotka ovat muita kuin osakkuus- ja yhteisyritysosakkeita, koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista, arvoltaan 30 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 31). Osakkeiden käypää arvoa ei pystytä määrittelemään luotettavasti ja ne on arvostettu hankintamenoonsa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvien listattujen yritysten osakkeiden käypä arvo oli 1 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 1). Fortumin omaan pääomaan kirjattujen kertyneiden käypien arvojen muutokset olivat -3 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: -3).

²⁾ Vuonna 2012 Nasdaq OMX Commodities Europe noteeraa lähimmät viisi vuotta ja vuodesta 2013 lähtien lähimmät 10 vuotta. Näiden vuosien jälkeen käytetään Fortumin tekemää hintaennustetta. Syy sähköjohdannaisien siirtämiseen tasolta 3 tasolle 2 on sopimusten erääntymisaika.

³⁾ Kun sähkö-, öljy ja muiden hyödykepörssien kanssa tehdyillä standardijohdannais sopimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan.

⁴⁾ Osuus joukkovelkakirjalainasta, johon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Korko- ja valuuttajohdannaisien netto käypä arvo on 170 miljoonaa euroa, varat 361 miljoonaa euroa ja velat 191 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen Credit Support Annex sopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Vuoden 2013 lopussa Fortum oli saanut 134 miljoonaa euroa näistä Credit Support Annex sopimuksista. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Lisätietoja näihin vakuuksiin liittyvistä korollisista veloista on liitetiedossa 14 Korolliset velat sekä liitetiedossa 17 Pantatut varat.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit sekä myytävänä olevat omaisuuserät

Yrityshankinnat

Vuosien 2012 ja 2013 aikana ei ollut olennaisia yrityshankintoja.

Yritysmyyntit

Yritysmyyntit vuoden 2013 aikana

Vuoden 2013 aikana Fortum myi pienvesivoimalaitoksia Ruotsissa. Myynnistä kirjattiin vähäinen myyntivoitto Power-segmentin tulokseen.

Kesäkuussa 2013 Fortum myi 47,9 %:n osuutensa ruotsalaisesta Härjeåns Kraft AB:stä suomalaiselle energiayhtiölle Oy Herrfors Ab:lle, joka on Katternö -konsernin tytäryhtiö. Kauppahinta oli 445 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 51 miljoonaa euroa). Kauppa saatiin päätökseen heinäkuussa ja 17 miljoonan euron myyntivoitto kirjattiin Distribution-segmentin kolmannen neljänneksen tulokseen.

Heinäkuussa 2013 Fortum saattoi päätökseen 33 %:n osuutensa myynnin norjalaisesta Infatek ASA:sta Tritonin hallitsemalle rahastolle. Kauppahinta oli 295 miljoonaa Norjan kruunua (noin 38 miljoonaa euroa) ja kaupasta syntynyt myyntivoitto 11 miljoonaa euroa kirjattiin Power-segmentin kolmannen neljänneksen tulokseen.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä saatiin päätökseen useita yritysmyyntejä, joilla oli vähäinen vaikutus Fortumin Heat-segmentin tulokseen. Marraskuussa 2013 Fortum myi 50 % omistusosuutensa Riihimäen Kaukolämpö Oy:ssä Riihimäen kaupungille (40 %) ja Riihimäen Kaukolämpö Oy:lle (10 %).

Joulukuussa 2013 Fortum myi Eurassa sijaitsevan Kauttuan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa suomalaiselle energiayhtiö Adven Oy:lle. Joulukuussa 2013 Fortum myi myös sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa ja maakaasu- ja kaukolämpöverkkonsa Nokialla Leppäkosken Sähkö -konsernille. Samoin Fortumin Uimaharjun sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitos siirtyi Stora Ensolle 31.12.2013 vuonna 1990 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Yritysmyyntit vuoden 2012 aikana

Fortum sai päätökseen Fortum Energiaratkaisut Oy:n sekä Fortum Termost AS:n myynnin EQT Infrastructure Fundille 31.1.2012. Kokonaismyyntihinta velat mukaan lukien oli noin 200 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 58 miljoonaa euroa.

Tammikuussa 2012 Fortum myi Distribution-segmenttiin kuuluvan virolaisen tytäryrityksensä Fortum Elekter AS:n Imatran Seudun Sähkölle. Samalla Fortum luopui osuudestaan Imatran Seudun Sähkö Oy:ssä.

Vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä Fortum myi pienvesivoimalaitoksiaan Suomessa. Killin Voima Oy:stä myytiin 60 % osuus Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:lle ja 14 pienvesivoimalaitosta Koskienergia Oy:lle. Myyntivoitto näistä liiketoimista oli 47 miljoonaa euroa ja se kirjattiin Power-segmentin ensimmäisen neljänneksen tulokseen. Viimeisen neljänneksen aikana Fortum myi myös pieniä vesivoimalaitoksia Ruotsissa ja niistä kirjattiin pieni myyntivoitto Power-segmenttiin.

Joulukuussa 2012 Fortum myi osakkeensa Fortum Heat Naantali Oy:ssä Turun Seudun Energiantuotanto Oy:lle (TSE), josta Fortumilla on 49,5 % taloudellinen omistusosuus. Kokonaismyyntihinta (vähennettynä myydyt yhtiön likvideillä varoilla) oli noin 74 miljoonaa euroa, josta 21 miljoonaa euroa maksettiin vuoden 2013 toisella neljänneksellä. Fortumin myyntivoitto oli 21 miljoonaa euroa ja se kirjattiin Heat-segmenttiin. Myynnin yhteydessä Fortum osallistui TSE:n osakeantiin 10 miljoonalla eurolla ja antoi 13 miljoonan euron osakaslainan yhtiölle.

Osakemyynnit (brutto)

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Myynteistä rahana saadut suoritukset	4	97	22	223
Korolliset velat myydyissä tytäryrityksissä	-	12	22	181
Myynteihin liittyvien saamisten muutos	-	2	-2	2
Myydyt tytäryritysosakkeet (brutto) ¹⁾	4	111	42	406
Myydyt osakkuusyrittösakkeet (brutto)	11	1	100	1
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	-	1	-	3
Yhteensä	15	113	142	410

¹⁾ Myytyjen tytäryritysten rahat ja pankkisaamiset 0 miljoonaa euroa (2012: 14) on vähennetty tytäryritysten bruttomääräisestä myynnistä.

Myytävänä olevat omaisuuserät

Suomen sähkönsiirtoliiketoimintaan liittyvät omaisuuserät ja niihin liittyvät velat on luokiteltu taseessa 31.12.2013 myytävänä oleviksi omaisuuseriksi. Fortum allekirjoitti joulukuussa 2013 sopimuksen Suomen sähkönsiirtoliiketoimintansa myynnistä Suomi Power Networks Oy:lle, jonka osakkaita ovat suomalaiset eläkevakuutusyhtiöt Keva (12,5 %) ja LähiTapiola Eläkeyhtiö (7,5 %) sekä kansainväliset infrastruktuurisijoittajat First State Investments (40 %) ja Borealis Infrastructure (40 %).

Yritysjärjestelyn velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Kaupan päättäminen edellyttää tarvittavia viranomaishyväksyntöjä ja tavanomaisten yrityskaupan ehtojen toteutumista, jotka Fortum arvioi saatavan päätökseen vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana. Fortum ennakoi kirjaavansa yritysjärjestelystä 1,8-1,9 miljardin euron (kaupan päättämisajankohdasta riippuen) myyntivoiton eli noin 2,0 euroa osaketta kohden Distribution-segmentin vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

Vuoden 2012 lopussa taseessa ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä.

Myytäväinä olevat omaisuuserät¹⁾

milj. euroa	2013	2012
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 116	-
Muut varat	42	-
Rahat ja pankkisaamiset	15	-
Yhteensä	1 173	-

Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat¹⁾

milj. euroa	2013	2012
Korollinen vieras pääoma	20	-
Laskennalliset verovelat	141	-
Liittymismaksut	306	-
Muu vieras pääoma	73	-
Yhteensä	540	-

¹⁾ Yllä olevat erät on esitetty ilman Fortumin muilta tytäryhtiöiltä olevia saamisia tai velkoja, kuten sisäistä rahoitusta joka oli 61 miljoonaa euroa.

Vaikutus Distribution-segmentin tietoihin

Suomen sähkösiirtoliiketoiminta sisältyy liitetiedossa 4 esitettyihin segmenttitietoihin. Liiketoiminnan myynnin vaikutus Distribution-segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon vuonna 2013 oli 73 miljoonaa euroa. Lisätietoja muutoksen vaikutuksesta segmentin tietoihin on esitetty alla:

milj. euroa	Distributio- n- segmentti 2013	Distribution- segmentti 2013 ilman Suomen liiketoiminto- ja	Vaikutus ¹⁾
Vertailukelpoinen käyttökate	550	410	-140
Vertailukelpoinen liikevoitto	331	258	-73
Liikevoitto	348	271	-77
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	5	7	2
Poistot ja arvonalentumiset	219	152	-67
Investoinnit käyttöomaisuuteen	260	134	-126
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat 31.12.	4 301	3 145	-1 156
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma 31.12.	531	195	-336
Sidottu pääoma 31.12.	3 770	2 950	-820
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	8,8	8,7	-0,1
Sidotun pääoman tuotto, %	9,2	9,1	-0,1
Henkilöstön lukumäärä (31.12.)	852	515	-337
Sähkönsiirto jakeluverkoissa. TWh	26,1	16,6	-9,5
Sähkönsiirtoasiakkaiden lukumäärä, tuhatta henkeä	1 648	1 006	-642

¹⁾ Vaikutus konsolidoituihin Fortum-konsernin lukuihin vuonna 2013

7. Valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona. Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-12/2013	1-9/2013	1-6/2013	1-3/2013	1-12/2012	1-9/2012	1-6/2012	1-3/2012
Ruotsi (SEK)	8,6624	8,6040	8,5599	8,5043	8,7015	8,7275	8,8756	8,8658
Norja (NOK)	7,8266	7,6958	7,5555	7,4456	7,4840	7,5182	7,5855	7,6136
Puola (PLN)	4,2027	4,2097	4,1954	4,1501	4,1900	4,2152	4,2524	4,2389
Venäjä (RUB)	42,4441	41,7516	40,8468	40,2378	40,2354	40,1847	40,1999	39,9714

Kauden lopun valuuttakurssi	31.12.2013	30.9.2013	30.6.2013	31.3.2013	31.12.2012	30.9.2012	30.6.2012	31.3.2012
Ruotsi (SEK)	8,8591	8,6575	8,7773	8,3553	8,5820	8,4498	8,7728	8,8455
Norja (NOK)	8,3630	8,1140	7,8845	7,5120	7,3483	7,3695	7,5330	7,6040
Puola (PLN)	4,1543	4,2288	4,3376	4,1804	4,0740	4,1038	4,2488	4,1522
Venäjä (RUB)	45,3246	43,8240	42,8450	39,7617	40,3295	40,1400	41,3700	39,2950

8. Tuloverot

Tuloverokanta vuonna 2013 oli 14.7% (2012: 4.7%). Vuoden 2013 veroprosentti, lukuunottamatta osuutta osakkuusyriytysten voitoista, verovapaita myyntivoittoja ja verokantamuutoksia oli 22.3 % (2012: 21.2 %). Tuloslaskelman verokantaan vaikuttaa aina se, että osuus osakkuus- ja yhteisyriytysten voitosta lasketaan verojen jälkeen.

Suomen verokanta laski 24.5 %:sta 20%:iin 1.1.2014 alkaen. Verokannan muutoksesta johtuva positiivinen kertaluonteinen vaikutus vuoden 2013 veroihin oli noin 79 miljoonaa euroa. Ruotsin verokanta laski 26,3 %:sta 22 %:iin 1.1.2013 alkaen. Verokannan muutoksesta johtuva positiivinen kertaluonteinen vaikutus vuoden 2012 veroihin oli noin 230 miljoonaa euroa, josta vähemmistön osuus oli 34 miljoonaa euroa.

9. Osakekohtainen osinko

Yhtiökokous päätti 9.4.2013 jakaa osinkoa tilikaudelta 2012 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 19.4.2013.

Yhtiökokous päätti 11.4.2012 jakaa osinkoa tilikaudelta 2011 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 23.4.2012.

10. Aineettomien hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Kirjanpitoarvo kauden alussa	442	433
Lisäykset tytäryriytysten hankintojen kautta	-	2
Käyttöomaisuusinvestoinnit	49	35
Päästöoikeuksien muutokset	0	-25
Poistot ja arvonalentumiset	-30	-22
Vähennykset tytäryriytysten myyntien kautta	-3	-
Uudelleenryhmittelyt	2	6
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-35	-
Muuntoerot ja muut muutokset	-33	13
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	392	442
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	275	309
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	-34	15

11. Aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Kirjanpitoarvo kauden alussa	16 497	15 234
Lisäykset tytäryriytysten hankintojen kautta	10	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 235	1 523
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	45	-1
Vähennykset	-47	-15
Poistot ja arvonalentumiset	-710	-642
Vähennykset tytäryriytysten myyntien kautta	-27	-84
Uudelleenryhmittelyt	-2	-6
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-1 081	-
Muuntoerot ja muut muutokset	-719	488
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	15 201	16 497

12. Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Kirjanpitoarvo kauden alussa	1 979	2 014
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	105	23
Hankinnat	0	10
Saadut osingot	-50	-45
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	45	-56
Muuntoerot ja muut muutokset	-109	33
Myynnit	-65	-
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	1 905	1 979

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Fortumin osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuonna 2013 oli 105 miljoonaa euroa (2012: 23), josta Hafslundin osuus oli 31 miljoonaa euroa (2012: -20), TGC-1 46 miljoonaa euroa (2012: 27) ja Gasum 8 miljoonaa euroa (2012: 15).

Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin ja TGC-1:n tulos sisältyy Fortumin lukuihin edellisen neljänneksen julkaistujen lukujen perusteella, sillä tavallisesti viimeisin osavuositiedot ei ole vielä saatavilla.

Myynnit

Vuoden 2013 kolmannen neljänneksen aikana Power segmentti myi Fortumin 33%:n osuuden Infratek ASA:sta ja Distribution segmentti myi Fortumin 47.9%:n osuuden Härjeåns Kraft AB:stä.

Lisätietoja divestoinneista liitteestä 6 Yrityshankinnat ja -myynnit sekä myytävänä olevat omaisuuserät.

Saadut osingot

Vuonna 2013 Fortum sai osinkoa osakkuusyhtiöiltään yhteensä 50 miljoonaa euroa (2012: 45), josta Hafslundin osuus oli 21 miljoonaa euroa (2012: 22) ja Gasumin osuus oli 12 miljoonaa euroa (2012: 10).

13. Korolliset saamiset

milj. euroa	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2012
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1 466	1 505	1 389	1 440
Rahoitusleasingsaamiset	2	4	3	5
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä ¹⁾	1 468	1 509	1 392	1 445
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	1	1	1	1
Yhteensä	1 469	1 510	1 393	1 446

¹⁾ Tasearvo sisältää pitkäaikaisen saatavan lyhytaikaisen osuuden 5 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 8).

Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy saamia osakkuusyrityksiltä 1 415 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 1 332). Yhteensä 1 312 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 1 249) ovat ruotsalaisilta ydinvoima-osakkuusyrityksiltä OKG AB:lta ja Forsmark Kraftgrupp AB:lta. Näitä yhtiöitä rahoitetaan pääsääntöisesti osakslainoilla osakkaiden omistussuhteissa. Saamisten kasvu johtuu suunnitelman mukaisista investoinneista OKG AB:ssa ja Forsmark Kraftgrupp AB:ssa.

Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy myös saamia Teollisuuden Voima Oyj:ltä (TVO) yhteensä 85 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 58). TVO:n rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa rahoitetaan ulkoisilla lainoilla, osakeantilla ja osakslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Maaliskuun 2009 lopussa TVO:n osakkeenomistajat antoivat 300 miljoonan euron etuoikeudeltaan huonomman osakslainasitoumuksen TVO:lle. Sitoumus on käytettävissä vuoden 2015 loppuun asti. Fortumin osuus sitoumuksesta on korkeintaan 75 miljoonaa euroa, josta 25 miljoonaa euroa oli nostettu joulukuun 2013 loppuun mennessä. Maaliskuussa 2012 TVO:lle annettiin etuoikeudeltaan huonompi osakslainasitoumus rahoittamaan Olkiluoto 4:n suunnittelua. Fortumin osuus tästä sitoumuksesta on 72 miljoonaa euroa, josta 15 miljoonaa euroa on nostettu 2013 joulukuun loppuun mennessä. Kesäkuussa 2013 TVO:n osakkeenomistajat sitoutuivat Olkiluoto 3:n lisärahoittamiseen 300 miljoonan euron etuoikeudeltaan huonommalla osakslainasitoumuksella. Sitoumus on käytettävissä vuoden 2018 loppuun asti. Fortumin osuus sitoumuksesta on korkeintaan 75 miljoonaa euroa. 2013 joulukuun loppuun mennessä tämän sitoumuksen puitteissa ei ole tehty nostoja.

14. Korollinen vieras pääoma ja rahat ja pankkisaamiset

Korolliset velat	Tasearvo		Käypä arvo	
	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2012
milj. euroa				
Joukkovelkakirjalainat	5 839	6 232	5 841	6 239
Lainat rahoituslaitoksilta	858	916	983	1 062
Muut pitkäaikaiset korolliset velat ¹⁾	1 549	1 572	1 521	1 566
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä ²⁾	8 246	8 720	8 345	8 867
Yritystodistukset	718	719	228	228
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	154	154	204	204
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	872	873	432	432
Yhteensä ³⁾	9 118	9 593	8 777	9 299

¹⁾ Sisältää lainat Valtion ydinjätehuoltorahastolta ja Teollisuuden Voima Oyj:ltä 995 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 940), lainat suomalaisilta eläkelaitoksilta 198 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 228), rahoitusleasingvelat 23 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 25) ja muut lainat 333 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 328).

²⁾ Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden.

³⁾ Tasearvot vuoden 2013 lopussa sisältävät 20 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 0) korollisia velkoja, jotka on esitetty taseen Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvissä veloissa.

Fortum laski liikkeelle 13.3.2013 kaksi uutta viiden vuoden joukkovelkakirjalainaa Euro Medium Term Note (EMTN) -ohjelman puitteissa. Liikkeelle laskettujen joukkovelkakirjojen arvo oli yhteensä 3 150 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 376 miljoonaa euroa), joista 2 000 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu vaihtuvaan korkoon ja 1 150 miljoonaa Ruotsin kruunua on sidottu 2,75 % kiinteään korkoon. Huhtikuussa Fortum lisäsi takaisinlainaustaan Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Teollisuuden Voimalta 55 miljoonalla eurolla yhteensä 995 miljoonaa euroon. Toisen neljänneksen aikana Fortum laski liikkeelle kolme uutta joukkovelkakirjalainaa: joista yksi joukkovelkakirjalaina 100 miljoonaa euroa kiinteällä 3,5 % korolla kolmekymmeneksi vuodeksi ja kaksi vaihtuvakorkoista 1 000 miljoonan Ruotsin kruunumääräistä (noin 231 miljoonaa euroa) joukkovelkakirjalainaa jotka erääntyvät vuosina 2018 ja 2023. Kesäkuussa Fortumin luottolimiitin määrä laskettiin 2,5 miljardia eurosta 2,0 miljardiin euroon. Luottolimiitin määrä on 2,0 miljardia heinäkuuhun 2016 ja 1,9 miljardia heinäkuuhun 2017. Kolmannen neljänneksen aikana OAO Fortum maksoi takaisin Venäjän ruplamääräisen 3 057 miljoonan velan (noin 72 miljoonaa euroa). Viimeisen neljänneksen aikana Fortum maksoi takaisin erääntyvän 500 miljoonan joukkovelkakirjalainan.

Lyhytaikainen rahoitus oli 872 miljoonaa euroa joulukuun 2013 lopussa (vuoden 2012 lopussa: 432). Korollinen velka lisääntyi neljännen neljänneksen aikana 126 miljoonaa euroa 8 992 miljoonasta eurosta 9 118 miljoonaan euroon.

Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat 174 miljoonalla eurolla neljännen neljänneksen aikana 1 095 miljoonasta eurosta 1 269 miljoonaan euroon. OAO Fortumin rahat ja pankkisaamiset olivat kauden lopussa noin 113 (vuoden 2012 lopussa 128) miljoonaa euroa.

15. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Taseeseen sisältyvät erät		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	744	678
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	744	678
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta		
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	1 059	996
Rahastotavoite	1 039	996
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 005	956

Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Ydinenergialain mukaisesti Fortum tekee Työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuusta joka kolmas vuosi kesäkuun loppuun mennessä. Vastuun määrä perustuu kolmen vuoden välein päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Uutta teknistä suunnitelmaa vastaava kustannusarvio päivitettiin vuoden 2013 toisella neljänneksellä. Päivityksen mukaan käytetyn ydinpolttoaineen välivarastointiin ja loppusijoittamiseen sekä laitoksen käytöstäpoistoon liittyvien tulevien kustannusten odotetaan nousevan. Työ- ja elinkeinoministeriö päätti vastuun määrän vuoden 2013 loppuun mennessä.

Lain mukainen Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen perustuva vastuu 31.12.2013 oli 1 059 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovastuu perustuu tulevaisuuden kustannuksia koskeviin kassavirtaennusteisiin, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu. Ydinvoimavaruksen tasearvo, joka on laskettu IAS 37:n mukaisesti, on kasvanut uuden kustannusarvion seurauksena 66 miljoonalla eurolla vuoden 2012 lopun arvosta, ja oli 31.12.2013 yhteensä 744 miljoonaa euroa. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen väliseen eroon on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen Valtion ydinjätehuoltorahastossa laillisen vastuun määrää päätettäessä vuosittain joulukuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2013 päätökseen ja on yhteensä 1 039 miljoonaa euroa. Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta. Fortum on anonut lakiperusteista ydinjätehuoltorahaston maksujen jaksottamista kolmen tulevan vuoden ajalle laillisen vastuun kasvun myötä. Työ- ja elinkeinoministeri hyväksyi anomuksen joulukuussa 2013. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 261 miljoonan euron ylijäämä, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 31.12.2013 oli 1 005 miljoonaa euroa, kun taas rahasto-osuuden tasearvo vastaavalla hetkellä oli 744 miljoonaa euroa.

Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Päivitetyn kustannusarvion seurauksena Power-segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon kirjattiin toisella vuosineljänneksellä kertaluonteisesti +4 miljoonan euron vaikutus johtuen jo käytetyn ydinpolttoaineen alhaisemmista loppusijoituskustannuksista. Jo käytetyn ydinpolttoaineen kustannusten muutoksen vaikutus kirjataan aina välittömästi vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Power-segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kirjanpitokäsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllähoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso 'muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät', liitetieto 4. Kirjauksen vaikutus Fortumin vuoden 2013 viimeisen neljänneksen tulokseen oli -4 miljoonaa euroa, kun vastaavasti viime vuoden vastaavana ajankohtana se oli -7 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen vaikutus vuoden 2013 aikana oli +23 miljoonaa euroa, kun vastaavasti viime vuonna vaikutus oli -31 miljoonaa euroa.

Osakkuusyritykset

Fortumilla on vähemmistöosuuksia suomalaisessa ja ruotsalaisissa ydinvoimaa tuottavissa osakkuusyrityksissä. Fortum on näiden yritysten osalta käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laadintaperiaatteidensa mukaisesti.

16. Muut varaukset

milj. euroa	Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus		Muut varaukset	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Varaukset kauden alussa	178	180	36	29
Käyttämättömien varausten purku	-48	-	-9	-2
Varausten lisäys	-	-	11	15
Käytetyt varaukset	-24	-23	-14	-7
Diskonttauksen purkautuminen	12	15		-
Kurssierot	-15	6	-1	1
Varaukset kauden lopussa	103	178	23	36
Lyhytaikaiset varaukset ¹⁾	20	-	3	7
Pitkäaikaiset varaukset	83	178	20	29

¹⁾ Sisältyy tase-erään ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma

Fortumin Venäjällä käynnissä olevaan mittavaan investointiohjelmaan liittyy tulevaa tuotantokapasiteettia koskevia ehtoja. Ehtojen mukaan Fortumilta voidaan periä sakkomaksuja, mikäli investointiohjelman tuoman uuden tuotantokapasiteetin käyttöönotto merkittävästi lykkääntyy tai investointisopimuksen pääehdot eivät muulta osin täyty. Mahdollisia sakkoja varten tehdyn varauksen määrä arvioidaan uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä. Uudelleenarviointi kattaa investointiohjelman mukaiset vielä keskeneräiset voimalaitokset ja näiden arvioidussa käyttöönottoajankohdassa sekä riskeissä tapahtuneet muutokset.

Vuoden 2013 aikana varausta purettiin tulokseen 48 miljoonaa euroa Nyagan 1 ja Nyagan 2 valmistumisen johdosta. Jäljellä oleva varaus oli 103 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa (vuoden 2012 lopussa: 178), sisältäen 20 miljoonaa euroa vuonna 2014 maksettavia sakkoja Nyagan 2:n myöhästymiseen liittyen. Maksetut sakkomaksut vuoden 2013 aikana olivat 24 miljoonaa euroa (2012: 23). Diskonttauksesta johtuva varauksen kasvu vuoden 2013 aikana oli 12 miljoonaa euroa (2012: 15), joka on kirjattu muihin rahoituseriin.

17. Pantatut varat

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Omasta puolesta annetut		
Lainat		
Pantit	301	293
Kiinteistökiinnitykset	137	137
Muut sitoumukset		
Kiinteistökiinnitykset	103	124
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	3	3

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastosta. Fortumilla on tätä lainaa varten vakuutena Kemijoki Oy:n osakkeita. Pantattuina olevien osakkeiden arvo 31.12.2013 oli 269 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 269).

Pantit -erään kuuluvat myös pankkitalletukset 12 miljoonaa euroa (2012: 4), jotka on annettu Nasdaq OMX Commodities European ja kansainvälisten ICE- ja EEX-pörssien kanssa käytävän sähkökaupan ja hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi.

Virolainen Fortum Tartu (Fortumin omistusosuus 60 %) on antanut kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 96 miljoonaa euroa (vuoden 2012 lopussa: 96) lainan vakuudeksi. Fortumin eläkesäätiön myöntämän lainan vakuudeksi on annettu 41 miljoonan euron (vuoden 2012 lopussa: 41) kiinteistökiinnitykset.

Lisätietoja näihin kiinnityksiin liittyvistä korollisista veloista on liitetiedossa 14 Korollinen vieras pääoma ja rahat ja pankkisaamiset.

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi suomalaisiin voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 103 miljoonaa euroa joulukuun 2013 lopussa (vuoden 2012 lopussa: 124). Vakuudet on annettu turvaamaan kattamattomat lainamukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat liittyen Loviisan ydinvoimalan käytöstäpoistosta ja ydinjätteen loppusijoituksesta aiheutuviin tuleviin kustannuksiin. Kiinnitysten arvo tarkistetaan vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen edellisvuoden vaihteessa päivitettyyn lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen.

18. Vuokrasopimukseen liittyvät sitoumukset

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Vuoden sisällä erääntyvät	30	32
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	60	73
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	154	176
Yhteensä	244	281

19. Investointisitoumukset

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	759	1 168
Aineettomat hyödykkeet	6	4
Yhteensä	765	1 172

Investointisitoumukset ovat vähentyneet vuoden 2012 loppuun verrattuna. Sitoumusten pienentyminen johtuu pääosin OAO Fortumin investointiohjelman etenemisestä ja Liettuan Klaipedassa ja Latvian Jelgavassa yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotantolaitosten rakennusprojektien valmistumisesta, kuten myös Suomen automaattiset mittarilukijat - projektin edistymisen johdosta. Toisaalta Tukholmassa sijaitsevan yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksen rakennusprojektit ovat kasvattaneet investointisitoumuksia.

20. Vastuut

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Omasta puolesta annetut		
Muut vastuut	78	67
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut		
Takaukset	472	487
Muut vastuut	125	125
Muiden puolesta annetut		
Takaukset	3	0

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annettavat vastuut liittyvät pääasiassa Fortumin ydinvoimaosakkuusyrityksille (Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB ja OKG AB) annettuihin takauksiin. Forsmarks Kraftgrupp AB:lle ja OKG AB:lle annettavien vastuuden määrä oli vuoden 2013 lopussa 3 696 miljoonaa Ruotsin kruunua (417 miljoonaa euroa) (vuoden 2012 lopussa: 431 miljoonaa euroa). Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta annettu takaus rahastolle oli 40 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa (vuoden 2012 lopussa: 39).

21. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Tytäryritykset

Ruotsin energiamarkkinaviranomainen (EI), joka säätelee ja valvoo jakeluverkkotariffeja Ruotsissa on julkistanut päätöksen koskien sallittuja tuloarvoja vuosille 2012-2015. EI perustaa päätöksensä siirtymäsääntönsä, jonka mukaan vie 18 vuotta saavuttaa uuden mallin mukainen sallittu tuottoaraja. EI:n päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen yli 80 jakeluverkkoyhtiön toimesta, jossa on mukana myös Fortum Distribution AB. Peruste Fortum Distribution AB:n valitukselle on, että uusi laskentamalli ei ole yhteensopiva voimassaolevan lainsäädännön kanssa ja että EI on käyttänyt virheellistä laskentatapaa laskiessaan pääoman keskimääräistä kustannusta (WACC). Joulukuussa 2013 oikeus antoi jakeluyhtiöiden kantaa puoltavan päätöksen kaikkia merkittäviä osa-alueita koskien. EI on valittanut päätöksestä seuraavaan oikeusasteeseen, eli kamarioikeuteen ja yksityiskohtaisempi valitus tultaneen jättämään helmikuun 2014 loppuun mennessä. Asian käsittelyaikataulua kamarioikeudessa ei ole vielä päätetty.

Suomessa Korkein hallinto-oikeus antoi ratkaisunsa 23.12.2013 Fortum Sähkönsiirto Oy:n ja Fortum Espoo Distribution Oy:n tekemään valitukseen, joka koski viranomaisen määrittelemiä oman ja vieraan pääoman tuottotasoa vuosien 2009-2011 aikana. Valituksessaan yhtiöt esittivät, että taloudellisen taantumisen vaikutuksesta johtuen viranomaisen määrittämät tuottotasot olivat liian matalat vuosina 2009-2011. Ratkaisussaan korkein hallinto-oikeus katsoi, että vahvistettuja oman ja vieraan pääoman kustannustasoa ei pääsääntöisesti muuteta jälkikäteen, jolleivät olosuhteet ole olennaisesti muuttuneet. Ratkaisun perustelujen mukaan olosuhteet eivät olleet olennaisesti muuttuneet ja siten Fortum Sähkönsiirto Oy:n ja Fortum Espoo Distribution Oy:n valitus hylättiin.

Fortum Sähkönsiirto Oy:llä on lisäksi Korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä erillinen valitus jossa Fortum Sähkönsiirto Oy on vaatinut vuoden 2011 poikkeuksellisten myrskykorjaus kustannusten erilliskäsittelyä valvontamallissa. Valituksessa haettu summa on 19 miljoonaa euroa. Asian ollessa kesken Korkeimmassa hallinto-oikeudessa Fortum Sähkönsiirto Oy:tä koskeva valvontapäätös vuosille 2008-2011 viivästy.

Fortum on saanut vuosittain 2011 - 2013 joulukuussa Ruotsissa vuosien 2009 - 2011 tuloverotuksia koskevia jälkiverotuspäätöksiä. Veroviranomaisten käsityksen mukaan Fortumin pitäisi maksaa lisää tuloveroa vuosilta 2009-2011 ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen vuosina 2004-2005 sekä vuosilta 2010 ja 2011 TGC 10:n (nykyään OAO Fortum) osakkeiden hankinnan rahoittamiseen liittyen vuonna 2008. Veroviranomaisten vaateet perustuvat vuonna 2009 toteutettuun verolainsäädännön muutokseen. Fortumin näkemyksen mukaan vaatimukset ovat perusteettomia ja Fortum on valittanut veroviranomaisten päätöksistä. Tilinpäätöksiin ei lainoillisten arvioiden jälkeen ole tehty jälkiverotuspäätöksistä verovarauksia.

Mikäli veroviranomaisten päätökset jäävät voimaan valitusprosessin jälkeen, vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 425 miljoonaa Ruotsin kruunua (48 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2009, 444 miljoonaa Ruotsin kruunua (50 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2010 ja 532 miljoonaa Ruotsin kruunua (60 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2011.

Tukholman hallinto-oikeus on tutkinut Fortumin valituksen koskien vuoden 2009 jälkiverotuspäätöstä ja 9. lokakuuta 2013 antamallaan päätöksellään hyväksynyt valituksen menettelyllisin syin ja kumonnut näin veroviranomaisten vuotta 2009 koskevan jälkiverotuspäätöksen. Veroviranomaiset ja Fortum ovat valittaneet päätöksestä. Fortum on tyytymätön veroviranomaisen korvattavaksi tuomittujen oikeudenkäyntikulujen määrään ja on vaatinut muutosta asiassa.

Fortum on saanut vuosien 2008 ja 2009 tuloveroja koskevan jälkiverotuspäätöksen Belgiassa. Veroviranomaiset ovat eri mieltä Fortum EIF NV:n verokohtelusta. Fortumin mielestä veroviranomaisten tulkinta ei perustu paikalliseen lainsäädäntöön. Tilinpäätökseen ei ole tehty varausta jälkiverotuspäätöksen johdosta. Mikäli veroviranomaisten päätöksestä tehtyä valitusta ei hyväksytä ja jälkiverotuspäätös jää voimaan, vaikutus tilikauden tulokseen olisi vuoden 2008 osalta noin 36 miljoonaa euroa ja vuoden 2009 osalta noin 27 miljoonaa euroa. Kyseessä oleva jälkiverotus on jo maksettu. Mikäli valitus hyväksytään, Fortum tulee saamaan 7%:n koron kyseessä oleville summille.

Fortum on saanut Suomessa vuoden 2007 tuloveroa koskevan jälkiverotuspäätöksen siirtohinnoittelua koskevassa tarkastuksessa joulukuussa 2013. Veroviranomaisten mielestä Fortum Oyj tekee yksityiskohtaiset liiketoimintapäätökset kaikkien konserniyhtiöiden puolesta ja tästä syystä Fortumin belgialaiseen tytäryhtiöön Fortum Project Finance NV:hen tekemä pääomasijoitusta ei pidetä verotuksessa pääomasijoituksena, vaan tytäryhtiön käyttöön annettuina varoina. Veroviranomaisten mielestä Fortum Project Finance NV:n lainasaamisista saama korkotuotto tulisi verottaa Suomessa eikä Belgiassa. Belgian veroviranomaisten näkemyksen mukaan tulo verotetaan Belgiassa. Fortum katsoo vaateet perusteettomiksi niin perusteiltaan kuin lain tulkinnan näkökulmasta. Fortum valittaa päätöksestä Suomessa ja aloittaa EU:n sääntelemän virallisen välimiesmenettelyn Suomen ja Belgian välillä asiassa. Oikeudellisten analyysien perusteella asiasta ei ole tehty varausta tilinpäätöksessä. Mikäli veroviranomaisten päätöksestä tehtyä valitusta ei hyväksytä ja jälkiverotuspäätös jää voimaan, vaikutus tilikauden tulokseen olisi noin 136 miljoonaa euroa.

Lisäksi Fortumilla on meneillään verotarkastuksia mm. Suomessa, Belgiassa ja Venäjällä.

Osakkuusyritykset

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3), omistamiensa TVO-osakkeiden (Teollisuuden Voima Oyj) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3-laitosyksikön rakennustyöt ovat pääosin valmiit ja pääkomponentit on asennettu paikoilleen. Olkiluoto 3 asennukset ja automaation suunnittelu jatkuu. Laitostoimittajalta saatujen tietojen perusteella TVO arvioi, että laitosyksikkö saadaan säännölliseen sähköntuotantoon vasta vuonna 2016. Laitostoimittaja on vastuussa aikataulusta.

Joulukuussa 2008 OL3 laitostoimittaja AREVA-Siemens aloitti Kansainvälisen kauppakamarin sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn ja toimitti vaateen koskien OL3:n viivästymistä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2012 TVO jätti asiaa koskevan vastineen ja vastakanteen. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä on noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyy TVO:n tämänhetkinen varsinainen vaatimus ja arvio-osuus. Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia ja TVO:n vaateen määrää vielä päivitetään. Laitostoimittaja päivitti vaatimustaan lokakuussa 2013. Päivitetty, vuoden 2011 kesäkuun loppuun ulottuva rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 2,7 miljardia euroa yhdessä aiemman vaatimuksen kanssa. TVO on todennut laitostoimittajan vaateen perusteettomaksi, ja tutkii parhaillaan päivitettyä kannetta ja laatii siihen vastineen.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina erässä konsernin liiketoimintaan ja verotukseen liittyvissä riita-asioissa. Johdon mukaan näillä asioilla ei kuitenkaan ole olennaista vaikutusta konsernin rahoitusasemaan.

22. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2012 tilinpäätöksessä. Vuoden 2013 aikana ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2013 lopussa oli 50,76 %. Vuoden 2013 aikana ei ole tapahtunut muutoksia osakemäärässä.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	2013	2012
Myyntit	66	123
Korot lainasaamisista	29	42
Ostot	646	679

Myyntit vuonna 2012 sisältää vaihto-omaisuuden myyntiä Turun Seudun Energiantuotanto (TSE) Oy:lle.

Lisätietoa Fortum Heat Naantali Oy:n osakkeiden myynnistä TSE:lle vuonna 2012 on esitetty liitetiedossa 6.

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 452	1 370
Myyntisaamiset	22	15
Muut saamiset	25	16
Pitkäaikaiset velat	248	234
Ostovelat	12	23
Muut velat	2	7

23. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

24. Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoinen käyttökate	=	Käyttökate - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Kertaluonteiset erät + muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulkinnan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	=	Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyrittösohakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset
Sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eriä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaissojimmusten käypien arvojen muutoksista)

24. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannaissopimuksista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen määräysvallattomat omistajat}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Vertailukelpoinen käyttökate}}$
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Korkokate sisältäen aktivoitut vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoitut vieraan pääoman menot}}$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake, euroa	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Edelliset 12 kk	=	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus				
TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Pohjoismaat	103	109	386	391
Venäjä	273	284	1 026	1 037
Tjumen	23	22	87	83
Tseljabinsk	10	10	36	36
Venäjän Uralin alue	67	68	253	252

Keskimääräiset hinnat				
	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	35,9	37,3	38,1	31,2
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	39,9	40,8	41,2	36,6
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	37,5	37,5	39,4	32,3
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	37,0	37,4	39,2	31,8
Sähkön spot-hinta Venäjän, Euroopan ja Uralin alueilla, RUB/MWh ¹⁾	1 136	1 037	1 104	1 001
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	326	254	276	227
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	37,5	41,4	37,8	42,6
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	3 423	2 924	3 131	2 736
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	181	168	163	152
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	635	627	576	539
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 043	973	1 021	956
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	5	7	5	7
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	84	88	82	93
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	109	110	109	112

¹⁾ Ilman kapasiteettitariffia.

²⁾ Kapasiteettihinnat maksettu ainoastaan kunakin ajankohtana saatavilla olevalle kapasiteetille.

Vesivarastot		
TWh	31.12.2013	31.12.2012
Pohjoismaiset vesivarastot	82	85
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	83	83

Vienti / tuonti				
TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-1	-4	-3	-19
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	1	2	5	5
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	0	-2	-2	-14

Venäjän sähköreformi				
%	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Osuus OAO Fortumin sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	83	82	81	82

Saavutetut sähkön myyntihinnat				
EUR/MWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa	48,1	46,8	46,4	44,6
OAO Fortumin saavuttama sähkönhinta	33,3	30,9	32,1	30,6

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto

TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Fortumin sähköntuotanto EU-maissa ja Norjassa	11,6	15,2	48,7	53,9
Fortumin sähköntuotanto Venäjällä	5,5	5,1	20,0	19,2
Yhteensä	17,1	20,3	68,7	73,1

Lämmöntuotanto

TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Lämmöntuotanto EU-maissa ja Norjassa	5,4	6,0	18,6	18,5
Lämmöntuotanto Venäjällä	8,0	8,7	24,2	24,8
Yhteensä	13,4	14,7	42,8	43,3

Sähkötuotantokapasiteetti divisioonittain

MW	31.12.2013	31.12.2012
Power	9 475	9 702
Heat	1 398	1 569
Russia	4 250	3 404
Muut (aurinkovoima Intiassa)	5	-
Yhteensä	15 128	14 675

Lämmöntuotantokapasiteetti divisioonittain

MW	31.12.2013	31.12.2012
Power	250	250
Heat	7 943	8 785
Russia	13 466	13 396
Yhteensä	21 659	22 431

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Vesivoima	3,9	7,1	18,1	25,2
Ydinvoima	6,0	6,5	23,7	23,4
Lämpövoima	1,0	1,0	4,7	3,0
Yhteensä	10,9	14,6	46,5	51,6

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Vesivoima	35	49	39	49
Ydinvoima	55	44	51	45
Lämpövoima	10	7	10	6
Yhteensä	100	100	100	100

Sähkönmyynti

milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Sähkönmyynti EU-maissa ja Norjassa	605	784	2 519	2 700
Sähkönmyynti Venäjällä	214	207	822	713
Yhteensä	819	991	3 341	3 413

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Lämmönmyynti				
milj. euroa	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Lämmönmyynti EU-maissa ja Norjassa	338	379	1 210	1 201
Lämmönmyynti Venäjällä	98	102	290	300
Yhteensä	436	481	1 500	1 501

Sähkönmyynti alueittain				
TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Suomi	5,4	6,0	23,4	21,6
Ruotsi	5,6	8,6	24,6	30,1
Venäjä	6,4	6,7	25,6	23,3
Muut maat	1,3	1,1	4,3	3,8
Yhteensä	18,7	22,4	77,9	78,8

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitason.

Lämmönmyynti alueittain				
TWh	IV/2013	IV/2012	2013	2012
Venäjä	7,8	8,6	24,1	26,4
Suomi	1,6	1,7	5,5	5,8
Ruotsi	2,4	2,9	8,2	8,5
Puola	1,3	1,5	4,1	4,3
Muut maat ¹⁾	0,8	0,9	3,1	2,9
Yhteensä	13,9	15,6	45,0	47,9

¹⁾ Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Power-divisioonan muu myynti -rivillä.